

Lupa- ja valvontavirasto, Kirjaamo

Lähettäjä: ERVE_VP_kirjaamo <kirjaamo@erillisverkot.fi>
Lähetetty: tiistai 19. toukokuuta 2026 12.30
Vastaanottaja: Lupa- ja valvontavirasto, Kirjaamo
Aihe: VASTAUS: Lausuntopyyntö Rautajalan tuulivoimahankkeesta, Kokkola, Toholampi - Begäran om utlåtande av Rautajalka vindkraftsprojekt, Karleby och Toholampi / WO55622

Luokat: K2_Titta

HUOM! Ulkoinen lähettäjä. Älä avaa linkkejä tai liitteitä, ellet tunnista lähettäjä.
OBS! Extern avsändare. Öppna inte länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren.
NOTE! External sender. Do not open links or attachments unless you recognize the sender.

Nro ERVE/594/00.00.01.01/2026

Hei

Viite: LVV-U/23030/2026

Viitaten lausuntopyyntöönne 13.5.2026 koskien Rautajalan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmää. Suunnitteilla olevalla hankealueella sekä sähkönsiirtoreiteillä ei ole Suomen Erillisverkkojen infraa, eikä muitakaan huomioitavia asioita. Täten hankkeella ei ole vaikutusta Suomen Erillisverkot Oy:n Verkkoperaattoripalvelut liiketoimintaan.

Ystävällisin terveisin
Suomen Erillisverkot Oy
erillisverkot.fi

Turvallisuus tehdään yhdessä

Lähettäjä: Laine Leila (LVV) <leila.laine@lvv.fi>
Lähetetty: keskiviikko, 13. toukokuuta, 2026 9.13
Vastaanottaja: UK_Kokkola <kokkola@kokkola.fi>; toholampi@toholampi.fi; UK_Kruunupyy <kronoby.kommun@kronoby.fi>; UK_Kaustinen <kaustisen.kunta@kaustinen.fi>; kirjaamo@kannus.fi; kirjaamo.ymparistoterveydenhuolto@kokkola.fi; PELKP_VP_Virkaposti <virkaposti.kp@pelastustoimi.fi>; UK_Kokkola <kokkola@kokkola.fi>; kirjaamo@energiavirasto.fi; kirjaamo@fingrid.fi; kirjaamo@fmi.fi; kirjaamo@keski-pohjanmaa.fi; kirjaamo@traficom.fi; kirjaamo@luke.fi; kirjaamo@metsa.fi; kirjaamo@obotnia.fi; museo.lausunnot@vaasa.fi; kirjaamo.2.logr@mil.fi; kirjaamo@vayla.fi; ERVE_VP_kirjaamo <kirjaamo@erillisverkot.fi>
Kopio: Nieminen Jenni (LVV) <jenni.nieminen@lvv.fi>
Aihe: Lausuntopyyntö Rautajalan tuulivoimahankkeesta, Kokkola, Toholampi - Begäran om utlåtande av Rautajalka vindkraftsprojekt, Karleby och Toholampi

HUOM! Viesti on saapunut turvallisuusverkon ulkopuolelta. Älä avaa viestin linkkejä tai liitteitä, jos et tunnista lähettäjä.

Hei,

Liitteenä Lupa- ja valvontaviraston lausuntopyyntö Prokon Wind Energy Finland Oy:n Rautajalan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, Kokkola ja Toholampi.

Lausuntopyyntö ja arviointiselostus liitteineen löytyvät ympäristöhallinnon verkkosivuilta:

www.ymparisto.fi/rautajalka-tuulivoima-YVA

Lausunnot pyydetään lähettämään viimeistään 13.7.2026 osoitteella kirjaamo@lvv.fi sekä tiedoksi: jenni.nieminen@lvv.fi.

Hej,

Som bilaga Tillstånds- och tillsynsverkets begäran om utlåtande över miljökonsekvensbeskrivningen för Prokon Wind Energy Finland Oy:s vindkraftsprojekt i Rautajalka i Karleby och Toholampi.

Begäran om utlåtande och miljökonsekvensbeskrivningen finns på sida: www.miljo.fi/rautajalka-vindkraft-MKB.

Utlåtanden begärs insända senast 13.7.2026 till registratur@lvv.fi och för kännedom jenni.nieminen@lvv.fi.

Terveisin,

Leila Laine

Tarkastaja | Inspektör

Lupa- ja valvontavirasto | Tillstånds- och tillsynsverket

Ympäristöosasto | Miljöavdelningen

Yhdyskunnat ja infra

Puhelinnumero | Tfn: 0295 254 048

Postiosoite | Postadress: Lupa- ja valvontavirasto, PL 20, 13035 LVV

Käyntiosoite | Besöksadress: Opastinsilta 12 A, 2. krs., 00520 Helsinki

www.lvv.fi

LinkedIn: Lupa- ja valvontavirasto – Tillstånds- och tillsynsverket | Facebook: Lupa- ja valvontavirasto – Tillstånds- och tillsynsverket

Lupa- ja valvontavirasto on valtakunnallinen ja monialainen valtion keskushallinnon viranomainen, joka hoitaa useita aloja koskevia lupa-, valvonta-, rekisteröinti-, toimeenpano- ja ohjaustehtäviä.

Tillstånds- och tillsynsverket är en riksomfattande och sektorsövergripande myndighet som hör till statens centralförvaltning och som sköter tillstånds-, tillsyns-, registrerings-, verkställighets- och styrningsuppgifter inom flera verksamhetsområden.

Tämä viesti on osoitettu ainoastaan sen tarkoitetulle vastaanottajalle ja se saattaa sisältää salassa pidettävää tietoa. Jos et ole viestissä tarkoitettu vastaanottaja, tuhoa viesti ja ilmoita asiasta välittömästi viestin lähettäjälle. Viestin sisällön, välitystiedon ja viestin olemassaolon hyväksikäyttäminen ja ilmaiseminen on kielletty laissa (laki sähköisen viestinnän palveluista 136 §).

Detta meddelande är avsett endast för den nämnda mottagaren och kan innehålla sekretessbelagd information. Ifall du inte är den avsedda mottagaren, vänligen förstör meddelandet och informera avsändaren omedelbart. Det är i lag (136 § i lag om tjänster inom elektronisk kommunikation) förbjudet att utnyttja eller röja meddelandets innehåll och förmedlingsuppgifter eller uppgifterna om meddelandets existens.

This e-mail message is intended only for the person(s) named in the message header and may contain privileged information. If you are not

the intended recipient of this message, please delete the message and notify the sender immediately. It is forbidden by law (Information Society Code, Section 136) to disclose the content or traffic data of the message or the knowledge of its existence, or to make use of them.

07.06.2026

BX5534
990/10.02/2026

Lupa- ja valvontavirasto

PL 20
13035 LVV

1. Lupa- ja valvontaviraston lausuntopyyntö, 13.5.2026 / BX5171
2. LVV-U/23030/2026

RAUTAJALAN TUULIVOIMAHANKE, YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUS, KOKKOLA JA TOHOLAMPI

Lupa- ja valvontavirasto on 1. viiteasiakirjalla pyytänyt Puolustusvoimien lausunnon Rautajalan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (2. viite).

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksen mukaan hankkeen tarkoituksena on mahdollistaa enintään 30 tuulivoimalan rakentaminen Kokkolan alueelle. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus maanpinnasta on enintään 300 metriä. Hankealueen pinta-ala on noin 3 637 hehtaaria.

Sähkön siirron osalta tarkastellaan yhtä (1) sähkön siirtoreittiä. Sähkön siirto suunnitellaan toteutettavaksi 15,7 kilometriä pitkänä 400 kV ilmajohtona, joka liitetään Fingridin uuteen Jylkkä-Alajärvi-voimajohtoon Toholammille valmistuvalla sähköasemalla.

Yleistä Puolustusvoimien lausunnoista tuulivoimahankkeissa

Puolustusvoimat antaa erilliset lausunnot alueidenkäytön suunnittelusta ja tuulivoimahankkeen lopullisesta hyväksyttävyydestä. Logistiikkarykmentit (1.-3.) antavat lausunnot kaavoista sekä ympäristövaikutusten arvioinnista. Pääesikunnan operatiivinen osasto antaa tuulivoimatoimijoille Puolustusvoimien lausunnot tuulivoimahankkeiden hyväksyttävyydestä.

Puolustusvoimien lausunto ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on käsitelty hankkeen vaikutuksia Puolustusvoimien tutkien ja valvontajärjestelmien toimintaan sekä todettu Puolustusvoimien hyväksynnän olevan edellytyksenä tuulivoimahankkeen toteuttamiselle.

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksen lukujen 26.3 (Vaikutukset Puolustusvoimien toimintaan) ja 31.2 (Rakentamista ja toimintaa koskevat luvat ja ilmoitukset) mukaan hankkeelle on saatu Puolustusvoimien myönteinen hyväksyttävyyslausunto.

Hankkeelle tulee saada ajantasaisiin hanketietoihin (tuulivoimaloiden lukumäärä, maksimikokonaiskorkeus, koordinaatit) perustuva, myönteinen Pääesikunnan hyväksyttävyytyslausunto ennen tuulivoimaloiden rakentamisen mahdollistavan kaavan hyväksymistä. Jos toteutettavien tuulivoimaloiden lukumäärä on suurempi, tuulivoimalat ovat yli 10 metriä korkeampia tai sijoittelu poikkeaa yli 100 metriä hyväksyttävyytslausunnon mukaisista tiedoista, Pääesikunnalta tulee saada uusi lausunto hankkeen hyväksyttävyydestä ja selvitystarpeista.

Yhteystiedot

2. Logistiikkarykmentti vastaa Puolustusvoimien alueidenkäytön edunvalvonnasta Keski-Pohjanmaan alueella. Lausuntopyynnöt ja kutsut neuvotteluihin tulee lähettää sähköpostilla kirjaamo.2logr@mil.fi tai 2. Logistiikkarykmentin esikunta (2LOGRE), PL 1000, 20811 TURKU.

Rykmentin komentaja
Kommodori

Mika Salin

Kiinteistöpäällikkö
Diplomi-insinööri

Maiju Kiviluoma

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

LIITTEET

JAKELU

TIEDOKSI

Jenni Nieminen, Lupa- ja valvontavirasto

Kaustisen kunnan lausunto Rautajalan tuulivoimahankkeesta, Kokkola ja Toholampi

KHALL 08.06.2026 § 128
243/11.01.00.03/2026

Valmistelija ympäristötarkastaja Pia-Lena Närhi puh. 040 7393 977

Arvio kuntastrategian toteutumisesta

negatiivinen

Prokon Wind Energy Finland Oy suunnittelee 20–30 tuulivoimalan rakentamista Keski-Pohjanmaalle Kokkolan kaupungin alueelle. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä, yksikköteho enintään 10 MW ja kokonaisteho enintään 300 MW. 3637 hehtaarin suuruinen hankealue sijaitsee 1,5 kilometriä Ullavan kylästä lounaaseen ja rajoittuu Kaustisen sekä Kruunupyyn kunnanrajaan. Hankealueelta Kokkolan keskustaan on noin 30 kilometriä. Suunniteltu 15,7 kilometrin sähkönsiirtoreitti sijoittuu Kokkolan kaupungin ja Toholammien kunnan alueille.

Hankkeen vaihtoehdot

YVA-menettelyssä arvioitavat vaihtoehdot:

Vaihtoehto 0 (VE0): hanketta ei toteuteta.

Vaihtoehto 1 (VE1): Hankealueelle rakennetaan 30 uutta 10 MW voimalaa. Suunniteltujen voimaloiden pyyhkäisykorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho enintään 10 MW.

Vaihtoehto 2 (VE2): Hankealueelle rakennetaan 20 uutta 10 MW voimalaa. Suunniteltujen voimaloiden pyyhkäisykorkeus enintään 300 metriä ja yksikköteho 10 MW.

Hankkeessa tarkastellaan yhtä sähkönsiirtoreittiä. Sähkönsiirto suunnitellaan toteuttavaksi 15,7 km pitkänä 400 kV ilmajohtona ja se liittyy Fingridin uuteen Jylkkä-Alajärvi-voimajohtoon Toholammille valmistuvalla sähköasemalla.

Esittelijä Kunnanjohtaja Minna Nikander

Esitys

Kaustisen kunnanhallitus edellyttää, että jatkosuunnittelussa ja YVA-selostuksessa otetaan huomioon seuraavat asiat ja vaatimukset rajat ylittävien vaikutusten osalta:

Yhteisvaikutusten riittämätön arviointi. Hankealueen välittömään läheisyyteen suunnitellaan ja on jo rakennettu useita muita teollisen kokoluokan tuulivoimahankkeita, kuten Pihtineva, sekä Keliberin kaivoshankkeita.

YVA-selostuksessa ei saa tarkastella Rautajalan hanketta erillisenä saarekkeena. Melu-, välke- ja maisemavaikutukset on mallinnettava yhteisvaikutuksena kaikkien naapurikuntien alueella olevien ja sinne suunniteltujen

hankkeiden kanssa. Alueen asukkaat eivät saa altistua monesta eri suunnasta tulevalle yhtäaikaaiselle häiriölle.

Maisemavaikutukset ja näkymäalueanalyysit naapurikunnan puolella.

Hankkeessa suunnitellaan enintään 300 metriä korkeita voimaloita, jotka tulevat näkymään hallitsevasti laajalla alueella yli kuntarajojen. YVA-ohjelman näkymäalueanalyysijä ja valokuvasovitteita on laajennettava kattamaan naapurikunnan puolella sijaitsevat asutusalueet, maisemallisesti arvokkaat kohteet ja virkistysalueet. Erityisesti on huomioitava voimaloiden vilkkuvien lentoestevalojen aiheuttama yöaikainen maiseman teollistuminen naapurikunnan puolella.

Hankealue on osa Suomenselän metsäpeurakannan keskeistä elinaluetta ja kulkureittiä, minkä lisäksi alueella on arvokasta suolinnustoa. Voimaloiden rakentaminen pirstoo metsäalueita, mikä ajaa eläimistöä väistämättä naapurikunnan puolelle. Tämä voi aiheuttaa uutta painetta naapurikunnan maankäytölle ja lisätä esimerkiksi peurakolareita tai petovahinkoja. Eläimistöselvitysten ja Natura-tarvearviointien on katettava ekologiset käytävät kokonaisuudessaan yli kuntarajojen.

YVA-selostuksessa on avoimesti arvioitava, aiheuttavatko voimaloiden suojaetäisyydet tai sähkönsiirtolinjat rakennus- tai elinkeinorajoituksia (kuten rajoituksia metsätaloudelle tai haja-asutusrakentamiselle) naapurikunnan puolella. Myös vaikutukset rajan pinnassa olevien kiinteistöjen arvoon on selvitettävä.

Lausunnonantaja edellyttää, että hankkeen jatkosuunnittelussa siirrytään pelkästä kuntakohtaisesta tarkastelusta laajempaan seutukunnalliseen arviointiin. Mikäli rajat ylittäviä luonto-, maisema- ja meluhaittoja ei voida luotettavasti ehkäistä tai kompensoida, hankkeen voimalamäärää (vaihtoehto VE1, 30 voimalaa) on pienennettävä merkittävästi tai voimaloita on siirrettävä kauemmas kuntarajasta.

Keliberin litiumkaivostoiminnan ja Rautajalan tuulivoimapuiston välillä vallitsee suora ja voimakas maankäytön intressiristiriita, sillä hankkeiden suunnittelualueet menevät osittain päällekkäin. Kaivosalueiden laajennukset (kuten Rapasaaren laajennussuunnitelmat ja Syväjärven osayleiskaavan muutokset) vaikuttavat Rautajalan tuulipuistoon seuraavien kriittisten tekijöiden kautta kuten maankäytön fyysinen päällekkäisyys ja suojaetäisyydet.

Sekä Rautajalan tuulivoimapuiston että Keliberin laajennusten kaavoitus on meneillään. Kaavoitukset tulisi yhteensovittaa siten, ettei kummankaan toiminta vaarannu. Kaivostoiminnan laajentaminen ja avolouhosten kasvu vaativat laajat suoja-alueet. Kaivoksella tehtävät säännölliset räjäytystyöt ja niistä lentävät irtokivet tai tärinä asettavat tiukat turvaetäisyydet tuulivoimaloiden perusteille ja huoltoreiteille. Voimaloita ei voida sijoittaa liian lähelle aktiivista tai laajentuvaa louhosta.

Molemmat hankkeet vaativat massiivisesti sähkönsiirtokapasiteettia. Keliberin rikastamo Päivänevalla ja laajentuvat louhokset tarvitsevat suuria määriä energiaa, kun taas Rautajalka syöttää verkkoon parhaimmillaan 300 MW tehoa. Niiden on sovittava yhteen sähkönsiirtolinjansa ja sähköasemaliittymänsä Fingridin kantaverkkoon, mikä aiheuttaa alueellista tilanahautta.

Sekä laajentuva kaivosalue että tuulipuisto sijoittuvat lähelle Vionnevan Natura-aluetta. Kaivoksen laajentuminen (kuten Rapasaaren enintään 570 hehtaarin laajennus) pirstoo metsäalueita maantasossa, samalla kun tuulivoimalat tukkivat linnuston ja metsäpeurojen ilmatilaa ja kulkureittejä. YVA-selostuksissa näiden kahden jättihankkeen yhteisvaikutus luontoon arvioidaan erittäin raskaaksi. Kaivoksen laajennus muuttaa alueen vesien ottoa ja purkua. Tuulivoimaloiden laajat infratyöt (tiet ja kaapeloinnit) voivat entisestään muuttaa pohjavesi- ja valumaveden virtaamia samalla valuma-alueella.

Koska molempien hankkeiden YVA- ja kaavaprosessit ovat käynnissä samanaikaisesti, pakottavat viranomaiset (Lupa- ja valvontavirasto) Prokonin ja Keliberin sovittamaan suunnitelmansa yhteen. Tämä tarkoittaa todennäköisesti sitä, että Rautajalan tuulipuiston kaakkoisimpia, lähimpänä kaivosalueita olevia voimalapaikkoja joudutaan karsimaan tai siirtämään

Päätös

Hyväksyttiin.

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa:

12.06.2026

Annika Rauma
hallintosihteeri

Kaustisen kunta**Ote pöytäkirjasta**

Kunnanhallitus

§ 128

08.06.2026

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 128**Muutoksenhakukielto**

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Aihe: VS: Lausuntopyyntö Rautajalan tuulivoimahankkeesta, Kokkola, Toholampi - Begäran om utlåtande av Rautajalka vindkraftsprojekt, Karleby och Toholampi

Lähetetty: 12.6.2026, 15.17.41

Mistä: Koskinen Niina PEL KP<Niina.Koskinen@pelastustoimi.fi>

Mihin: Lupa- ja valvontavirasto, Kirjaamo

Kopio: PELKP_VP_Virkaposti; Leppälä Jouni PEL KP

Luokat: K2_Sanna_R

HUOM! Ulkoinen lähettäjä. Älä avaa linkkejä tai liitteitä, ellei tunnista lähettäjä.

OBS! Extern avsändare. Öppna inte länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren.

NOTE! External sender. Do not open links or attachments unless you recognize the sender.

Hei,

Keski-Pohjanmaan pelastusviranomaisella ei ole lausuttavaa asiassa LVV-U/23030/2026.

Ystävällisin terveisin

Niina Koskinen
kemikaalitarkastaja
Keski-Pohjanmaan pelastuslaitos
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soite
puh. 040 652 4680
email: niina.koskinen@pelastustoimi.fi

Lähettäjä: Laine Leila (LVV) <leila.laine@lvv.fi>

Lähetetty: keskiviikko, 13. toukokuuta, 2026 9.13

Vastaanottaja: UK_Kokkola <kokkola@kokkola.fi>; toholampi@toholampi.fi; UK_Kruunupyy <kronoby.kommun@kronoby.fi>; UK_Kaustinen <kaustisen.kunta@kaustinen.fi>; kirjaamo@kannus.fi; kirjaamo.ymparistoterveydenhuolto@kokkola.fi; PELKP_VP_Virkaposti <virkaposti.kp@pelastustoimi.fi>; UK_Kokkola <kokkola@kokkola.fi>; kirjaamo@energiavirasto.fi; kirjaamo@fingrid.fi; kirjaamo@fmi.fi; kirjaamo@keski-pohjanmaa.fi; kirjaamo@traficom.fi; kirjaamo@luke.fi; kirjaamo@metsa.fi; kirjaamo@obotnia.fi; museo.lausunnot@vaasa.fi; kirjaamo.2.logr@mil.fi; kirjaamo@vayla.fi; ERVE_VP_kirjaamo <kirjaamo@erillisverkot.fi>

Kopio: Nieminen Jenni (LVV) <jenni.nieminen@lvv.fi>

Aihe: Lausuntopyyntö Rautajalan tuulivoimahankkeesta, Kokkola, Toholampi - Begäran om utlåtande av Rautajalka vindkraftsprojekt, Karleby och Toholampi

HUOM! Viesti on saapunut turvallisuusverkon ulkopuolelta. Älä avaa viestin linkkejä tai liitteitä, jos et tunnista lähettäjä.

Hei,

Liitteenä Lupa- ja valvontaviraston lausuntopyyntö Prokon Wind Energy Finland Oy:n Rautajalan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, Kokkola ja Toholampi. Lausuntopyyntö ja arviointiselostus liitteineen löytyvät ympäristöhallinnon verkkosivuilta: www.ymparisto.fi/rautajalka-tuulivoima-YVA

Lausunnot pyydetään lähettämään viimeistään 13.7.2026 osoitteella kirjaamo@lvv.fi sekä tiedoksi: jenni.nieminen@lvv.fi.

Hej,

Som bilaga Tillstånds- och tillsynsverkets begäran om utlåtande över miljökonsekvensbeskrivningen för Prokon Wind Energy Finland Oy:s vindkraftsprojekt i Rautajalka i Karleby och Toholampi.
Begäran om utlåtande och miljökonsekvensbeskrivningen finns på sida: www.miljo.fi/rautajalka-vindkraft-MKB.
Utlåtanden begärs insända senast 13.7.2026 till registratur@lvv.fi och för kännedom jenni.nieminen@lvv.fi.

Terveisin,

Leila Laine
Tarkastaja | Inspektör
Lupa- ja valvontavirasto | Tillstånds- och tillsynsverket
Ympäristöosasto | Miljöavdelningen
Yhdyskunnat ja infra

Puhelinnumero | Tfn: 0295 254 048
Postiosoite | Postadress: Lupa- ja valvontavirasto, PL 20, 13035 LVV
Käyntiosoite | Besöksadress: Opastinsilta 12 A, 2. krs., 00520 Helsinki

www.lvv.fi

LinkedIn: Lupa- ja valvontavirasto – Tillstånds- och tillsynsverket | Facebook: Lupa- ja valvontavirasto – Tillstånds- och tillsynsverket

Lupa- ja valvontavirasto on valtakunnallinen ja monialainen valtion keskushallinnon viranomaisen, joka hoitaa useita aloja koskevia lupa-, valvonta-, rekisteröinti-, toimeenpano- ja ohjaustehtäviä.

Tillstånds- och tillsynsverket är en riksomfattande och sektorsövergripande myndighet som hör till statens centralförvaltning och som sköter tillstånds-, tillsyns-, registrerings-, verkställighets- och styrningsuppgifter inom flera verksamhetsområden.

Tämä viesti on osoitettu ainoastaan sen tarkoitetulle vastaanottajalle ja se saattaa sisältää salassa pidettävää tietoa. Jos et ole viestissä tarkoitettu vastaanottaja, tuhoa viesti ja ilmoita asiasta välittömästi viestin lähettäjälle. Viestin sisällön, välitystiedon ja viestin olemassaolon hyväksikäyttäminen ja ilmaiseminen on kielletty laissa (laki sähköisen viestinnän palveluista 136 §).

Detta meddelande är avsett endast för den nämnda mottagaren och kan innehålla sekretessbelagd information. Ifall du inte är den avsedda mottagaren, vänligen förstör meddelandet och informera avsändaren omedelbart. Det är i lag (136 § i lag om tjänster inom elektronisk kommunikation) förbjudet att utnyttja eller röja meddelandets innehåll och förmedlingsuppgifter eller uppgifterna om meddelandets existens.

This e-mail message is intended only for the person(s) named in the message header and may contain privileged information. If you are not the intended recipient of this message, please delete the message and notify the sender immediately. It is forbidden by law (Information Society Code, Section 136) to disclose the content or traffic data of the message or the knowledge of its existence, or to make use of them.

15.06.2026

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kaupunginhallitus § 238

Päätös Kaupunginhallitus totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjan tarkastajat

Kaupunginhallitus § 239

Päätös Kaupunginhallitus valitsi pöytäkirjan tarkastajiksi Pentti Haimakaisen ja Emma Haapasaaren, varalle Helinä Marjamaan.

Lausunto ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta / Rautajalan tuulivoimapuisto

Kaupunginhallitus 15.06.2026 § 247
262/10.02.02/2025

Valmistelija Kaupunkisuunnittelupäällikkö Päivi Cainberg, yleiskaava-arkkitehti Teea Uusimäki, yleiskaavasunnittelija Suvi-Elina Maunu ja kaupunkilupapäällikkö Tuomas Hirvijoki

Prokon Wind Energy Finland Oy suunnittelee 20–30 tuulivoimalan rakentamista Keski-Pohjanmaalle Kokkolan kaupungin alueelle. Hankealue on kooltaan noin 3637 hehtaaria ja sijaitsee 1,5 kilometrin etäisyydellä Ullavan kylästä lounaaseen ja rajoittuu Kaustisen kunnanrajaan. Etäisyys hankealueelta Kokkolan keskustaan on noin 30 kilometriä. Hankealueelle suunnitellaan rakennettavaksi voimaloiden ja voimalapaikkojen lisäksi uutta tieverkostoa, sähköasema sekä väliaikaisia työmaa- ja nostoalueita. Osana hanketta suunnitellaan myös hankkeen sähkönsiirto kantaverkkoon 400 kV:n ilmajohtolla. Hankkeen suunniteltu sähkönsiirtoreitin on tarkoitus liittyä Fingridin uuteen Jylkkä-Alajärvi-voimajohtoon Toholammille valmistuvalle sähköasemalle. Sähkönsiirtoreitti on pituudeltaan 15,7 kilometriä ja sijoittuu Kokkolan kaupungin sekä Toholammin kunnan alueelle. Siirtoreitti kulkee hankealueelta Ullavan kirkonkylän kaakkoispuolelta Toholammin kunnan puolelle. Hankealueella tuotettu sähkö siirretään tuulivoimaloilta hankealueella sijaitsevalle sähköasemalle maakaapelein.

15.06.2026

YVA-menettelyssä arvioitavat vaihtoehdot ovat VE0, VE1 ja VE2. Vaihtoehdossa VE0 hanketta ei toteuteta. Vaihtoehdossa VE1 hankealueelle rakennetaan 30 voimalaa, joiden pyyhkäisykorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho enintään 10 MW. Vaihtoehdossa VE2 hankealueelle rakennetaan 20 voimalaa, joiden pyyhkäisykorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho 10 MW.

Hankkeen YVA-yhteysviranomaisena toimii Lupa- ja valvontavirasto ja YVA-konsulttina Ecobio Oy.

Lupa- ja valvontavirasto pyytää lausuntoa YVA-selostuksesta 13.7. mennessä.

Kaikki hankkeeseen liittyvät materiaalit löytyvät kohdasta "Arviointiselostus" seuraavalta verkkosivulta:

<https://www.ymparisto.fi/fi/osallistu-ja-vaikuta/ymparistovaikutusten-arviointi/rautajalan-tuulivoimahanke-kokkola-ja-toholampi>

Kaupunkisuunnittelu toteaa, että YVA- arviointiselostuksessa kuvataan laajasti hankealueen lähtökohtia ja hankkeen ympäristövaikutuksia. Vaikutuksia on arvioitu useassa liitteenä olevassa erilliselvityksessä mm. tuulivoimaloiden maisema-, melu- ja välkevaikutuksia sekä niiden vaikutuksia kasvistoon ja eläimistöön.

Ympäristövaikutusten arvioinnista annetun Valtioneuvoston asetuksen (277/2017) mukaan hankkeen todennäköisesti merkittävien ympäristövaikutusten arvioinnissa on käsiteltävä myös yhteisvaikutuksia muiden olemassa olevien ja hyväksytyjen hankkeiden kanssa. Rautajalan yhteisvaikutusten arvioinneissa tarkastellaan erityisesti yhteisvaikutuksia 200 metriä Rautajalan hankealueesta sijaitsevan Pihtinevan tuulivoimahankkeen ja Rautajalan hankkeen sähkönsiirtoreitin varrella sijaitsevan Akkalankankaan tuulivoimahankkeen kanssa perustuen melun, välkkeen ja yleiskaavoituksen yhteisvaikutuksiin. Hankkeella on arvioitu voivan olla yhteisvaikutuksia myös Keski-Pohjanmaalla vireillä olevien seudullisen kokoluokan tuulivoimahankkeiden kanssa, perustuen valmistuvan 6. vaihemaakuntakaavan kaavoituksen yhteensovittamistarpeisiin. Maisemallisia yhteisvaikutuksia voi syntyä kauempanakin sijaitsevien vireillä ja toiminnassa olevien tuulivoimahankkeiden kanssa. Kaupunkisuunnittelu on tarkastellut Rautajalan tuulivoimahankkeen vaikutuksia yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön, kaavoitukseen, maisemaan ja kulttuuriympäristöön, ilmanlaatuun ja ilmastoon, ihmisten elinoloihin ja asumiseen, sekä melu-, välke-, ja yhteisvaikutuksia.

Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt lausunnon Rautajalan tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

15.06.2026

laajalla jakelulla mm. Keski-Pohjanmaan liitto, Keski-Pohjanmaan pelastuslaitos, Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuolto. K.H. Renlundin museo, Luonnonvarakeskus ja Metsähallitus. Täten näiden viranomaistahojen alaisuuteen kuuluvia asiakokonaisuuksia ei ole kaupunkisuunnittelun tarkastelussa yksityiskohtaisemmin kommentoitu.

YHDYSKUNTARAKENNE JA MAANKÄYTTÖ

Tuulivoimahanke muodostaa maankäytöllisen kokonaisuuden, jolla sijainnin mukaan, voi olla yhdyskuntarakenteellista merkitystä, mikäli se vaikuttaa muiden toimintojen sijoittumiseen ja aluevarausten osoittamiseen kaavoituksessa. Vaikutukset voivat kohdentua sekä nykyiseen maankäyttöön ja kaavojen aluevarauksiin, että tuleviin maankäytön kehittämistarpeisiin. Tuulivoimahanke synnyttää kaavoitustarpeen ja aiheuttaa maankäytössä muutoksia nykytilanteeseen verrattuna. Hanke aiheuttaa maankäytön muutosta, kun nykyinen maa- ja metsätalousalue muuttuu osittain tuulivoimaloiden, sähköaseman ja uusien huoltoteiden alueeksi. Maankäyttö muuttuu VE1 noin 79 hehtaarin alueella, joka vastaa noin 2,2 % koko hankealueesta, kun taas VE2 muutosta tapahtuisi noin 51 hehtaarin alueella, joka vastaa noin 1,4 % koko hankealueesta.

Rautajalan tuulivoimahankealue on pääasiassa metsätalouskäytössä ja se rajautuu kaakossa Keliberin Syväjärven kaivosalueeseen. Hankealueella sijaitsee yksi maa-aineksenottoalue, jolla ei ole voimassa olevaa maa-aineksenottolupaa.

Molempien hankevaihtoehtojen vaikutukset alueen yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön arvioidaan kohtalaisen kielteisiksi, perustuen hankealueen ja sähkönsiirtoreitin maankäyttömuutokseen ja lähialueen yhdyskuntarakenteen maisemavaikutuksiin. VE2:ssa maankäytön ja yhdyskunta rakenteen vaikutukset ovat hieman lievemmat perustuen pienempään maankäyttömuutokseen ja lievempiin maisemavaikutuksiin. Hankkeella on kohtalaisen kielteisiä yhteisvaikutuksia alueen maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen Pihtinevan ja Akkalankankaan vireillä olevien tuulivoimahankkeiden kanssa. Melun ja välkkeen vaikutukset maankäyttöön arvioidaan kohtalaisen kielteisiksi, koska melu rajoittaa rakentamista alueella.

Sähkönsiirtoreitin osalta maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen kohdistuvat vaikutukset arvioidaan kohtalaisen kielteisiksi, perustuen nykyisen maankäytön ja yhdyskuntarakenteen maankäyttömuutokseen ja maisemavaikutuksiin.

KAAVOITUS

15.06.2026

Maakuntakaava

Keski-Pohjanmaan maakuntakaavaa on toteutettu vaiheittain ja tällä hetkellä voimassa on 1.–5. vaihemaakuntakaavaa. 6. vaihemaakuntakaavan valmistelu on käynnistetty 22.8.2002 § 56 maakuntahallituksen päätöksellä. Keski-Pohjanmaan maakuntahallitus on 11.5.2026 hyväksynyt Keski-Pohjanmaan 6. vaihemaakuntakaavan luonnoksen asetettavaksi nähtäville. Kaavaluonnos ja valmisteluaineisto ovat alueidenkäyttölain 62 §:n ja maankäyttö ja rakennusasetuksen 30 §:n mukaisesti nähtävillä 15.5.-15.6.2026.

Rautajalan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostus on asetettu nähtäville 13.5.2026, joten 6. vaihemaakuntakaavan luonnoksen aiheuttamia yhteisvaikutuksia ei ole voitu tarkastella tästä hankkeesta.

Voimassa olevan alueidenkäyttölain mukaan seudullisesti merkittävää tuulivoima-aluetta ei voida hyväksyä ennen kuin alue on maakuntavaltuuston hyväksymässä maakuntakaavassa seudullisesti merkittävänä tv-alueena.

Voimassa olevissa maakuntakaavoissa suunnittelualuetta ei ole osoitettu tuulivoima-alueeksi. Nähtävillä olevassa 6. vaiheenmaakuntakaavaluonnoksessa Rautajalan hankealue on osoitettu tuulivoimaloiden alueena. Jos hankkeen osayleiskaava saa lainvoiman ja hanke on siten kaavoituksen osalta toteutettavissa, molempien hankevaihtoehtojen vaikutukset alueen kaavoitukseen arvioidaan kohtalaisen kielteiseksi, perustuen maakuntakaavan maiseman ja kulttuuriperinnön arvoalueisiin syntyviin maisemavaikutuksiin ja yleiskaavatason yhteensovittamistarpeeseen Syväjärven louhosalueiden osayleiskaavan kanssa.

Sähkönsiirtoreitillä arvioidaan olevan vähäisen kielteisiä vaikutuksia Keski-Pohjanmaan vaihemaakuntakaavoihin, perustuen läheisiin kyläalueisiin syntyviin maisemavaikutuksiin, eikä sitä ole merkitty maakuntakaavoille.

Yleiskaavat

Vaihtoehdot VE1 ja VE2 edellyttävät tuulivoimaosayleiskaavan laatimista. Rautajalan tuulivoimahankkeen YVA-menettelyn kanssa samaan aikaan laaditaan alueelle osayleiskaavaa. Kokkolan kaupunginhallitus on päättänyt käynnistää Rautajalan tuulivoima-alueen osayleiskaavan päätöksellään 20.11.2023 § 514. Kaava laaditaan alueidenkäyttölain 77a §:n mukaisena kaavana siten, että rakentamisluvat voidaan myöntää osayleiskaavan perusteella.

15.06.2026

Kokkolan strategisessa aluerakenneyleiskaavassa 2040 on Rautajalan hankealueelle osoitettu mineraalivaranto-, kaivostoiminta-, yleiskaava- ja suunnittelutarvealuetta sekä kiinteitä muinaismuistojaännöksiä.

Hankkeen lähin voimassa oleva yleiskaava on Louhosalueiden osayleiskaava /Syväjärvi / Keliber Oy, joka on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 9.5.2002 §32. Rautajalan hankealue sijaitsee osittain Syväjärven louhosalueiden osayleiskaava-alueella. Hankealueen eteläiset osat sijaitsevat kaivosalueen osayleiskaavan seuraavien aluumerkintöjen alueilla: maa- ja metsätalousvaltainen alue, ohjeellinen maa- ja metsätalousvaltainen alue, ohjeellinen uusi yhdystie, joilla erikoisajoneuvoilla ajo sallittu, tieliikenteen yhteystarve, luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue ja vesialue. Lisäksi hankealue rajautuu seuraaviin kaivosalueen kaavamerkintöihin: kaivosalue, ohjeellinen kiertovesiallas tai pintavalutuskenttä ja ohjeellinen sivukiven varastointialue, ohjeellinen pintamaan tai turpeenläjitysalue ja meluntorjuntatarve.

Hankkeen lähimmät vireillä olevat yleiskaavat ovat tuulivoimaosayleiskaavoja (Pihtineva ja Akkalankangas), jotka ovat kaavoituksen luonnosvaiheessa. Akkalankankaan tuulivoimahankkeen tuulivoimaosayleiskaavan laatiminen on aloitettu Kokkolan kaupunginhallituksen toimesta 12.9.2022. Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä 4.4.-6.5.2024 välisen ajan. Rautajalan hankkeen sähkönsiirto kulkee Akkalankankaan alustavan osayleiskaava-alueen läpi noin 6,4 km matkalta. Pihtinevan tuulivoimahankkeen tuulivoimayleiskaavan laatiminen on aloitettu Kokkolan kaupunginhallituksen toimesta 14.3.2022. Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä 10.11.-12.12.2022 välisen ajan.

Rautajalan hankkeen suunnittelualue sijaitsee Pihtinevan alustavasta eteläisestä yleiskaava-alueesta 200 metriä kaakkoon. Pihtinevan pohjoinen alustava yleiskaava-alue sijaitsee Rautajalan suunnittelualueesta noin 1,3 kilometriä pohjoiseen. Pihtinevan lähimmät voimalat sijaitsevat noin 2,5 km etäisyydellä Rautajalan VE1 voimalasta 13 ja 3,4 kilometrin etäisyydellä VE2 voimalasta 5.

Louhosalueiden ja rikastamon osayleiskaavan muutos ja laajennus on Kokkolan kaupunginhallituksen päätöksen mukaan käynnistetty 9.2.2026 § 41 ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä 16.4.-15.5.2026.

Hankealueesta noin 6,5 km kaakkoon sijaitsee Ullavanjärven yleiskaava-alue, jolle voi kohdistua maisemavaikutuksia Rautajalan hankkeesta, mutta hanke ei vaikuta sen toteutumiseen.

15.06.2026

Hankkeella arvioidaan olevan kohtalaisia kielteisiä vaikutuksia alueen osayleiskaavoitukseen, perustuen osayleiskaavojen yhteensovittamistarpeeseen ja osin risteävään maankäyttöön. Kokonaisuudessaan vaikutukset yleiskaavoitukseen on arvioitu suuruudeltaan pieniksi kielteisiksi ja merkittävyydeltään vähäisiksi kielteisiksi molemmissa vaihtoehdoissa.

Hankkeelle on osoitettu vain yksi sähkönsiirtoreittivaihtoehto. Suunniteltu sähkönsiirtoreitti on osoitettu läpäisevän Kokkolan strategisessa aluerakenneyleiskaavassa osoitetut pohjavesi-, suunnittelutarve-, mineraalivarantoalueen kulkeutuen valtakunnallisesti arvokkaiden rakennettujen kulttuuriympäristöjen: Ullavan kirkko ja Vanhan-Viontalon kaakkoispuolelta.

Asema- ja ranta-asemakaavat

Vaihtoehtojen VE1 ja VE2 toteuttaminen ei edellytä asemakaavan laatimista. Hankealueella ei ole voimassa olevia asemakaavoja. Lähimmät asemakaavoitetut alueet sijaitsevat Ullavan keskustassa (noin 1,2 km etäisyydellä) ja Kälviän keskustassa (noin 20 km etäisyydellä). Lähin ranta-asemakaavoitettu alue sijaitsee Ullavanjärven rannalla (noin 7,9 km etäisyydellä). Tätä ei ole esitetty YVA-selostuksen kappaleessa 23.3.3.

Hankkeen ei arvioida merkittävästi vaikuttavan asemakaavoihin, sillä hanke ei vaikuta asemakaavojen toteutumiseen ja vaikutukset ovat lähinnä maisemallisia.

Suunnitellulla sähkönsiirtoreitillä ei ole voimassa tai vireillä olevia asemakaavoja. Lähimmät asemakaavoitetut alueet sijaitsevat Ullavan kyläkeskuksessa noin 700 metrin etäisyydellä sähkönsiirtoreitistä. Suunniteltu sähkönsiirtoreitti ei estä asemakaavoitettujen alueiden tavoiteltua maankäyttöä toteutumasta. Hankkeen ei arvioida merkittävästi vaikuttavan asemakaavoihin.

Yhteisvaikutukset

Hankkeen lähin toiminnassa oleva tuulivoimahanke Kannuksen Kuuronkallio sijaitsee 14 km koilliseen ja lähin luvitettu tuulivoimahanke Toholammin Länsi-Toholammin tuulivoimahanke sijaitsee 14 km itään. Vireillä olevista tuulivoimahankkeista sijoittuvat Pihtineva noin 200 metriä luoteeseen ja Akkalankangas 4,7 km itään. Rautajalan tuulivoimahankkeen keskeisimmät yhteisvaikutukset kohdistuvat erityisesti läheisiin vireillä oleviin Pihtinevan ja Akkalankankaan tuulivoimahankkeisiin. Lisäksi vaikutuksia voi syntyä laajemmin Keski-Pohjanmaan seudullisten tuulivoimahankkeiden sekä 6. vaihemaakuntakaavan yhteensovittamisen kautta.

15.06.2026

Hankkeiden välisten yhteisvaikutusten merkittävimmät tekijät ovat melu-, välke- ja maisemavaikutukset sekä kaavoituksen yhteensovittamisen tarve. Hankkeella arvioidaan olevan kohtalaisen kielteisiä yhteisvaikutuksia kaavoitukseen Pihtinevan ja Akkalankankaan hankkeiden kanssa, perustuen maiseman yhteisvaikutuksiin ja osayleiskaavojen yhteensovitustarpeisiin.

Sähkönsiirron osalta Rautajalan, Pihtinevan ja Akkalankankaan hankkeiden reitit sijoittuvat osittain samalle johtokäytävälle. Yhteinen johtokäytävä vähentää maankäytön kokonaisvaikutuksia, mutta ilmajohtojen vaatima alue on yksittäistä hanketta suurempi. Reitit sijoittuvat pääosin maa- ja metsätalousalueille, erilleen yhdyskuntarakenteesta.

Alueen kokonaissietokykyyn kohdistuva kuormitus korostuu erityisesti maisema-, melu- ja välkevaikutusten yhteisvaikutuksesta. Herkimmäksi alueeksi tunnistetaan Ullavan kyläalue, jossa useiden hankkeiden toteutuessa ilman yhteensovitettuja lieventämistoimia sietokyvyn ylittymisen riski kasvaa.

Yhteisvaikutukset arvioidaan maankäytön ja yhdyskuntarakenteen osalta kohtalaisen kielteisiksi. Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa kaavoituksen osalta arvioidaan molemmissa hankevaihtoehdoissa vastaavasti kohtalaisen kielteisiksi, perustuen hankkeiden vaatimaan osayleiskaavoituksen yhteensovittamiseen ja maiseman yhteisvaikutuksiin.

Vaikutuksia Keski-Pohjanmaan 6. vaihemaakuntakaavaan ei ole voitu arvioida, sillä YVA-selostus on valmistunut ennen maakuntakaavaluonnoksen nähtäville asettamista.

Lieventämiskeinot

Maankäyttöön ja kaavoitukseen kohdistuvien haittojen lieventämismahdollisuudet ovat rajalliset, mikäli hanke toteutetaan suunnitellussa laajuudessa. Sen sijaan melu- ja välkevaikutuksia voidaan lieventää teknisin ratkaisuin, mikä voi pienentää vaikutusalueita. Lieventämistoimenpiteitä on tarkasteltu melu- ja välke osioissa.

MAISEMA JA KULTTUURIYMPÄRISTÖ

Näkymäalueanalyysi

Näkymäalueanalyysi on ulotettu 35 kilometrin etäisyydelle hankkeen voimaloista ja voimaloiden kokonaiskorkeutena on käytetty mallinnuksessa 300 metriä. Analyysi pohjautuu Maanmittauslaitoksen korkeusmalliin sekä Luonnonvarakeskuksen latvuspeitto- ja puuston keskipituusaineistoon. Analyysi on laadittu

15.06.2026

vaihtoehdolle VE1 ja VE2 sekä yhteisvaikutuksista vaihtoehdon VE1 osalta. Yhteisvaikutuksissa on huomioitu Pihtinevan (85 voimalaa) ja Akkalankankaan (28 voimalaa) tuulivoimahankkeet. Analyysin perusteella keskeisimmät näkymäalueet muodostuvat alle 9 km etäisyydelle hankkeesta sekä Ullavanjärvelle. Lisäksi näkymäalueita muodostuu Toholammin peltoaukeille sekä hankkeesta yli 20 km kaakkoon sijoittuvien soiden alueille. Näkymäalueita muodostuu paikoin myös pienemmille aukeille ja erityisesti hankealueen läheisyyteen metsäalueille, joilla on pienialaisia näkymäalueita. Merkittävät näkymälinjat hankealueen suuntaan avautuvat Ullavantien varren peltoaukeilta, laajoilta lähialueen avoimilta suoaukeilta sekä Ullavanjärveltä. Pitkiä näkymälinjoja muodostuu erityisesti Vionnevalle sekä Ullavanjärvelle. Vaihtoehtojen VE1 ja VE2 välille ei muodostu näkymäalueiden laajuudessa selkeää eroavaisuutta. Yhteisvaikutusten osalta keskeisimmät näkymäalueet muodostuvat Vionnevalle, Ullavanjärvelle, Toholammille sekä hajanaisesti hankkeiden ympärille sijoittuville metsä- ja peltoaukeille. Arvioinnissa todetaan, että mikäli kaikki hankkeet toteutuisivat, ei yhteisvaikutusten näkökulmasta hankkeiden väliin jääville alueille sijoittuisi sellaisia aukeita, joihin tuulivoimaloita ei näkyisi.

Maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys

Hankkeesta on laadittu erillinen maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys (liite 3), joka on laadittu ympäristöministeriön ohjeistuksia (2024) tuulivoimaloiden maisemavaikutusten arviointiin noudattaen. Alueella on suoritettu maastokäynti kesäkuussa 2024. Maisemaselvityksen, maastokäynnin ja näkymäalueanalyysin synteessinä on luotu eri luonteisia maisemakokonaisuuksia eli miljöötyppejä, joihin hankkeesta aiheutuvat vaikutukset on arvioitu. Miljöötyppejä on tunnistettu 7 erilaista ja niiden arviointi käsittää ainoastaan alueet, joihin kohdistuu todennäköisiä maisemavaikutuksia. Lisäksi arvokkaihin maisema-alueisiin ja lähivaikutusalueen kulttuuriympäristöjen alueisiin kohdistuvat maisemavaikutukset on liitteessä koottu erilliseen taulukkoon.

Maisemavaikutusten arvioinnin tueksi on laadittu myös 13 kuvasovitetta, jotka edustavat erilaisia maisemia, arvoalueita, asuinympäristöjä eri etäisyysvyöhykkeiltä ja suunnilta. Kuvasovitteet on laadittu WindPro-ohjelmalla. Kuvauksessa on käytetty Canon EOS 1200D -kameraa ja 35 mm polttovälillä, jotta valokuvat edustaisivat parhaiten todellista tilannetta suhteessa muuhun ympäristöön. Valokuvat on otettu vuoden 2024 lokakuussa.

Maisemavaikutusten selvitysalueelle, 30 km etäisyydelle voimaloista, sijoittuu kaksi valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta (Vetelinjokilaakson viljelymaisema ja Lestijokilaakson kulttuurimaisema) sekä 12 valtakunnallisesti merkittävää

15.06.2026

rakennettua kulttuuriympäristöä. Lisäksi selvitysalueelle sijoittuu useampia maakunnallisesti tai seudullisesti arvokasta maisema-aluetta tai kulttuuriympäristöä, joista Alikylä, sijoittuu tuulivoima-alueen välittömään läheisyyteen alle 2 km etäisyydelle. Selvityksessä on tarkasteltu yksittäiset maakunnalliset tai seudullisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristökohteet vain lähivaikutusalueelta (0–10 km voimaloista), sillä vaikutukset yksittäisiin kohteisiin on arvioitu vähenevän oleellisesti tätä kauempana. Lähivaikutusalueelle ei sijoitu yksittäisiä maakunnallisesti tai seudullisesti merkittäviä kohteita, jotka sijoittuisivat erilleen maakunnallisesti tai seudullisesti arvokkaista maisema-alueista ja kulttuuriympäristöalueista. Hankkeen lähialueelle ei sijoitu yleis- tai asemakaavoja, joihin olisi osoitettu paikallisesti tärkeitä maisemakohteita, rakennettuja kulttuuriympäristöjä tai perinnemaisemia.

Rautajalan hankkeesta aiheutuvat suurimmat kielteiset maisemavaikutukset kohdistuvat Ullavantien kylämijöihin ja eteläisten suoalueiden miljöihin. Suurimmat kielteiset vaikutukset kohdistuvat Alikylälle, Ullavaan, Vionnevalle ja Tuppuannevalle. Vaihtoehto VE1 aiheuttaa laajempaa maisemavaikutusta, mutta vaihtoehtojen välille ei kuitenkaan muodostu selkeää eroa muualla kuin Vionnevan alueella. Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön on arvioitu kielteiseksi ja suureksi molemmissa vaihtoehtoissa.

Sähkönsiirrosta maisemaan aiheutuu suuri kielteinen vaikutus voimajohdon sijoituessa hyvin lähelle asutusta. Sähkönsiirrosta ei arvioida aiheutuvan vaikutuksia kulttuurihistoriaan.

Yhteisvaikutukset

Kielteisiä vaikutuksia korostavat mahdolliset yhteisvaikutukset, joita kohdistuu erittäin suurina eteenkin Alikylälle, mutta myös suuria vaikutuksia Ullavaan, Vionnevalle, Tuppuannevalle ja osin Ullavanjärvelle sekä vähäisemmissä määrin muille alueille. Yhteisvaikutukset maisemaan on arvioitu molemmissa vaihtoehtoissa kielteiseksi ja erittäin suureksi.

Lieventämiskeinot

Maisemavaikutusten lieventämiseksi on esitetty asutusta ja arvokohteita lähinnä olevien voimaloiden poistamista, voimalakorkeuden pienentämistä tai voimaloiden uudelleensijoittelua. Sähkönsiirron osalta vaikutuksia olisi mahdollista lieventää sijoittamalla voimajohtoa etäämmälle asutuksesta erityisesti Saarenpäässä ja jättämällä asutuksen ja siirtoreitin välille puustoa. Sähkönsiirron maisemavaikutuksia voidaan vähentää myös suosimalla maakaapelointia tiestön

15.06.2026

yhteydessä sekä korkeudeltaan matalia ja rakenteiltaan yksikertaisia sekä keveitä pylviäitä.

MELU

Melulaskelmat on laadittu Rautajalan tuulipuiston vaihtoehtoilta VE1 (30 voimalaa) ja VE2 (20 voimalaa), siten että läheiset Akkalankankaan ja Pihtinevan tuulipuistot on huomioitu mallinnuksissa. Melulaskelmissa on käytetty ISO 9613-2 laskentamenetelmää. Melumallinnuksessa on käytetty voimalatyypin Nordex N175 6.8 MW lähtöarvoja. Mallinnuksessa voimaloiden napakorkeus on 212,5 metriä ja roottorinhalkaisija 175 metriä. Äänitehotasona on käytetty kokonaismelupäästöä 108,9 dB(A) + 2,0 dB(A) epävarmuusmarginaali.

Valtioneuvoston asetuksessa (1107/2015) on määriteltä tuulivoimaloille ohjearvot päivä- ja yöajan keskiäänitasojen maksimiarvoille. Ohjearvot ovat sekä pysyväle asutukselle että loma-asutukselle päivällä (klo 7–22) 45 dB ja yöllä (klo 22–7) 40 dB. Rakentamisen aikana hankkeella arvioidaan olevan kohtalainen kielteinen muutos äänimaisemaan. Toiminnan aikana meluohjearvio (40 dB) ylittyy yhden rakennuksen kohdalla vaihtoehtossa VE1, joten meluvaikutus arvioidaan suureksi kielteiseksi. Vaihtoehtossa VE2 melutaso alittuu kaikkien rakennusten kohdalla ja vaikutus arvioidaan kohtalaisen kielteiseksi. Molemmissa vaihtoehtoissa melutason ohjearvo (45 dB) ylittyy yhden virkistysreitien alueella. Vaihtoehtossa VE1 melutason ohjearvo (45 dB) ylittyy Natura-alueella ja vaihtoehtossa VE2 kyseinen melutaso alittuu Natura-alueella.

Matalataajuinen sisämelu täyttää sosiaali- ja terveysministeriön asettamat vaatimukset.

Yhteisvaikutukset

Yhteisvaikutukset Pihtinevan ja Akkalankankaan hankkeiden kanssa huomioituna melutason ohjearvo ylittyy kymmenen asuinrakennuksen kohdalla vaihtoehtossa VE1 ja vaihtoehtossa VE2 neljän asuinrakennuksen kohdalla. Yhteisvaikutukset on todettu arvioinnissa ohjearvojen ylityksen vuoksi merkittäviksi ja arvioitu siten suureksi kielteiseksi molemmissa vaihtoehtossa. Melumallinnuksissa ei ole huomioitu Keliberin Rapasaaren ja Syväjärven kaivosten toiminnan aikaista melua. Kaivosten toiminnasta aiheutuu mm. louhinnasta ja murskauksesta johtuvaa melua sekä räjäytyksistä hetkellisiä korkeita melutasoja, jotka voivat ulottua Rautajalan hankealueelle ja Vionnevan Natura-alueelle. Kaivosten ja Rautajalan hankkeen välillä syntyy siten yhteisvaikutuksia erityisesti hankealueen eteläpuolella.

15.06.2026

Vaihtoehdossa VE1 aiheutuu merkittäviä yhteisvaikutuksia Keliberin kaivoshankkeen kanssa. VE2 yhteisvaikutukset kaivoksen kanssa ovat hieman pienempiä, kuin vaihtoehdossa VE1, mutta kuitenkin todennäköisesti merkittäviä.

Lieventämiskeinot

Arvioinnissa esitetään, että melun raja-arvojen sisällä pysyminen voidaan toteuttaa rajoittamalla hankkeen tai naapurihankkeiden turbiineja, mikäli todellinen melutaso ylittää ohjearvon. Tämän selvittämiseksi esitetään melutason seuraamista mittaamalla melua lähimpien häiriintyvien kohteiden pihapiirissä. Mikäli voimaloiden teho toteutusvaiheessa on suurempi kuin 6,8 MW, toteutetaan rakennuslupavaiheessa uudet mallinnukset valitulla voimalateholla ja varmistetaan ettei melu ylitä ohjearvoja, vaikka voimalan teho kasvaisi. Haittavaikutusten lieventämisessä todetaan myös, että voimalamallilla voidaan vaikuttaa alentavasti melupäästöön.

VÄLKE

Välkelaskelmat on laadittu Rautajalan tuulipuiston vaihtoehdoille VE1 (30 voimalaa) ja VE2 (20 voimalaa), siten että läheiset Akkalankankaan ja Pihtinevan tuulipuistot on huomioitu mallinnuksissa. Suomessa ei ole asetettu virallisia ohje- tai raja-arvoja välkkeelle. Useissa maissa hyväksyttävän välkevaikutuksen suositeltuina raja-arvoina käytetään kahdeksan tuntia vuodessa ja 30 minuuttia päivässä. Ympäristöhallinnon ohjeen mukaan suunnittelussa käytetään apuna ulkomaisia suositusarvoja, joista arvioinnissa on käytetty tiukinta 8 tunnin vuotuista välkemäärää. Välkemallinnuksen merkittävyyden arvioinnissa ei ole huomioitu välkkeen ajoittumista sekä puuston peitteisyyttä, jotka voivat potentiaalisesti rajoittaa välkevaikutuksen syntymistä sekä kokemista alueella.

Vaihtoehto VE1 tai VE2 eivät yksistään aiheuta 8 tunnin vuotuista suositusarvon ylitystä. Päiväkohtainen suositusarvo (30 min/pv) kuitenkin ylittyy vaihtoehdossa VE1 kahden rakennuksen kohdalla 20 minuuttia ja vaihtoehdossa VE2 kolmen rakennuksen kohdalla 3–20 minuuttia. Vaihtoehtojen VE1 ja VE2 vaikutus ilman lieventämistoimia on arvioitu suureksi ja kielteiseksi.

Yhteisvaikutukset

Yhteisvaikutusten välkemallinnuksen mukaan, joka huomioi Rautajalan, Pihtinevan ja Akkalankankaan tuulivoimahankkeet, vuotuinen suositusarvo ylittyy vaihtoehdossa VE1 7 rakennuksen kohdalla ja vaihtoehdossa VE2 6 rakennuksen kohdalla. Lisäksi yhteismallinnuksen perusteella päiväkohtainen suositusarvo ylittyy

15.06.2026

17 rakennuksen kohdalla. Yhteisvaikutukset arvioidaan suureksi ja kielteiseksi.

Haittavaikutusten lieventäminen

Vaikutuksia on esitetty lievennettäväksi rajoittamalla välkettä aiheuttavan voimalan toimintaa aikoina, kun voimala aiheuttaa välkettä herkässä kohteessa. Lisäksi esitetään suojapuuston jättämistä mahdollisuuksien mukaan asuinrakennusten ja voimaloiden väliin, mikä ei kuitenkaan vaikuta arvioinnin lopputulokseen.

ELINOLOT JA ASUMINEN

Elinolojen ja asumisen vaikutusten arvioinnissa on huomioitu vaikutukset maisemaan, meluun, välkkeeseen, liikkumiseen, terveyteen ja turvallisuuteen, muihin vaikutuksiin (sosiaalinen rakenne, kiinteistöt ja elinkeinot), sekä yhteisvaikutukset ja asukaskyselyn tulokset. Vaihtoehdon VE1 voimaloiden lähin asuinrakennus sijaitsee Alikylässä, noin 1,7 km etäisyydellä ja lähimmät 2 lomarakennusta noin 1,5 km etäisyydellä. Alle kahden kilometrin etäisyydellä sijaitsee yhteensä kaksi asuinrakennusta ja viisi lomarakennusta. Vaihtoehdon VE2 lähimmät asuin- ja lomarakennukset sijaitsevat noin 1,4 km etäisyydellä. Alle kahden kilometrin etäisyydellä voimaloista sijaitsee 24 asuinrakennusta ja 10 lomarakennusta.

Rakentamisen ja toiminnan lopettamisen vaikutukset elinoloihin ja asumiseen on arvioitu vaihtoehdoissa VE1 ja VE2 vähäisiksi ja kielteisiksi. Hankkeen toiminnan aikaiset vaikutukset sen sijaan on arvioitu suuriksi perustuen vaikutusalueen suureen herkkyyteen ja merkittäviin maisemavaikutuksiin. Vaihtoehtojen VE1 ja VE2 vaikutusten suuruus ja vaikutusmekanismi on arvioitu samaksi, mutta että vaihtoehdossa VE2 ne ovat lievemmiä perustuen pienempään voimalamäärään ja sitä kautta lievempiin vaikutuksiin. Arvioinnissa esitetään, että paikallisten arvioidaan tottuvan hankkeeseen ajan myötä, jonka seurauksena vaikutukset lieventyisivät kohtalaisen kielteisiksi. Lisäksi paikallisten on arvioitu tottuvan vaihtoehtoon VE2 vaihtoehtoa VE1 nopeammin, jolloin vaikutukset lieventyisivät nopeammin.

Yhteisvaikutukset

Rautajalan hankkeella arvioidaan olevan normaalitoiminnan aikaisia yhteisvaikutuksia Pihtinevan ja Akkalankankaan hankkeiden kanssa. Mikäli hankkeiden rakentaminen ja purkaminen tapahtuu samanaikaisesti, on yhteisvaikutteiset liikennevaikutukset merkittävän suuria ja vaikuttavat ympäristön asukkaisiin. Alueen tuulivoimahankkeiden toteutuessa maksimilaajuudessaan,

15.06.2026

muodostuu Kokkolan, Toholammin, Kruunupyyn ja Kannuksen alueen kylä- ja loma-asutusalueihin saartovaikutuksia. Vaikutukset kohdistuvat voimakkaimmin Ullavan, Alikylän, Sepänkylän ja Jääskän kylä- ja maaseutu asutusalueille. Yhteisvaikutusten osalta rakentamisen ja toiminnan lopettamisen aikaiset vaikutukset on arvioitu kohtalaisen kielteiseksi ja toiminnan aikaiset vaikutukset erittäin suuriksi ja kielteisiksi. Alueen herkkyyden ja merkittävien yhteisvaikutusten myötä elinolojen ja asumisen yhteisvaikutusten arvioidaan ylittävän alueellisen sietokyvyn.

Rautajalan arviointiselostuksessa on nostettu esiin, että asukaskyselyn perusteella tuulivoima- ja kaivoshankkeiden yhteisvaikutukset koetaan pääosin kielteiseksi ja Rautajalan hanketta laajemmiksi. Syväjärven kaivoshankkeen toiminnan aikaiset yhteisvaikutukset arvioidaan vähäisen kielteiseksi. Rakentamisen ja toiminnan lopettamisen aikaisia yhteisvaikutuksia ei hankkeilla arvioida olevan.

Lieventämiskeinot

Vaikutuksia elinoloihin ja asumiseen voidaan lieventää liikenne-, maisema-, melu- ja välkevaikutusten lieventämistoimenpiteillä. Liikenne-, maisema-, melu- tai välkemallinnusten arvioinnissa esitettyjen lievennystoimenpiteiden vaikutusten ei kuitenkaan arvioivan olevan niin suuria elinolojen ja asumisen osalta, että sen vaikutusten merkittävyysluokka muuttuisi. Arvioinnin mukaan hankkeen oltua toiminnassa muutamia vuosia, paikallisten arvioidaan enimmäkseen tottuvan tuulivoimaloiden läsnäoloon maisemassa, lieventäen hankkeen sosiaalisia vaikutuksia.

ILMANLAATU JA ILMASTO

Hankkeen vaikutukset ilmanlaatuun muodostuvat hankkeen rakentamis- ja purkuvaiheen liikenteen ja koneiden synnyttämistä päästöistä sekä pölyämisestä. Aiheutuvat päästöt eivät ole jatkuvia, eivätkä vaikuta ilmanlaadun keskimääräiseen tasoon. Rakennusalueet ovat metsän ympäröimiä, eikä maanrakennustoista aiheutuvan pölyämisen arvioida siksi vaikuttavan lähistöllä asuviin ihmisiin. Myönteisiä ilmastovaikutuksia syntyy tuulivoimalla tuotetun sähkön korvatesa ilmaston kannalta haitallisemmilla polttoaineilla tuotettua sähköä. Molemmissa vaihtoehtoissa rakentamisen päästöt ovat merkittävät paikallisella tasolla, mutta alueellisella tasolla päästöt jäävät pieniksi ja vaikutukset ilmastoon on rakennusvaiheessa arvioitu kohtalaisen kielteiseksi. Vaikutuksia ilmastonmuutokseen syntyy poistuvien hiilinielujen sekä -varastojen myötä ja niiden vaikutus rakentamisvaiheen päästöjen kanssa on arvioitu kohtalaisen kielteiseksi. Normaali-toiminnan osalta vaikutukset ilmastonmuutokseen on arvioitu kohtalaisen myönteiseksi hankkeen tuottaessa puhdasta energiaa. Epäsuoria

15.06.2026

myönteisiä ilmastovaikutuksia vähentää ennakoitua nopeampi energia-alan vihreä siirtymä Suomessa.

Yhteisvaikutukset

Hanke tukee uusiutuvaa energiaa ja vihreää siirtymää, mutta yksittäisen hankkeen merkitys pienenee sähköntuotannon jo hiilineutraaliutuessa. Kokonaisuutena yhteisvaikutukset ilmastoon ovat kohtalaisen myönteiset, vaikka rakentamisvaihe lisää hetkellisesti päästöjä.

Lieventämiskeinot

Haittoja lievennetään käyttämällä kierrätettyjä materiaaleja ja uusiutuvaa energiaa hyödyntäviä toimittajia, valitsemalla vähäpäästöistä ja hyvin huollettua kalustoa, suunnittelemalla maankäyttöä hiilinieluja säilyttävästi (suojavyöhykkeet, metsitys) sekä hyödyntämällä kehittyviä kierrätysmenetelmiä ja alueiden jälkimetsitystä.

EHDOTUS LAUSUNNOKSI YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA:

Selostuksessa on esitetty kattavasti eri tekijöiden ympäristövaikutusten arvioinnit. Merkittäviksi arvioidut vaikutukset ovat linnusto- ja eläinvaikutukset, vaikutukset kasvillisuuteen ja luontotyyppeihin, Natura- ja lintualueisiin, ekologiin yhteyksiin, pintavesiin, elinoloihin, virkistykseen, maisemaan ja kulttuuriperintöön, liikenteeseen sekä välke- ja meluolosuhteisiin.

Vaikutuksia voidaan ensisijaisesti ja merkittävimmin vähentää tarkastelemalla kriittisesti voimaloiden määrää ja sijoittelua sekä tekemällä tarvittavat poistot ja siirrot. Näiden ohella vaikutuksia voidaan lieventää YVA-selostuksessa esitetyillä lieventämiskeinoilla. YVA-selostuksessa esitetty lieventämiskeinot on kuvattu vaikutusarviointi kohteittain kattavasti. Kaupunkisuunnittelun näkemyksen mukaan kyseisiä toimenpiteitä tulee soveltaa mahdollisimman laajasti.

Maankäyttö ja yhdyskuntarakenne

Rautajalan hankkeen keskeiset vaikutukset maankäyttöön kohdistuvat ennen kaikkea rakentamattomille metsätalousalueille muuttaen ne energiantuotannon alueiksi. Maankäyttö voi kuitenkin jatkua entisellään valtaosalla alueesta, kun vain noin 2 % alueen pinta-alasta muuttuu. Maankäyttömuotojen, kuten lomarakennuksien, leirintäalueiden, virkistysalueiden tai sellaisien luonnonsuojelualueiden, joita käytetään erityisesti oleskeluun tai luonnon havainnointiin yöllä, suunnittelu tuulivoima-alueen

15.06.2026

lähiympäristössä voi rajoittua melualueen myötä. Tuulivoimaloiden normaalitoiminnan aikana syntyvä ja sähkönsiirtoreitin aiheuttama maisemavaikutus voi näkyä haluttomuutena rakentaa alueelle asuntoja tai matkailuun liittyviä palveluita. Tämä voi vaikuttaa epäsuorasti asema- ja yleiskaavoissa osoitetuille rakentamattomille asuin- ja lomarakennusten rakennuspaikoille.

Tuulivoimahankkeiden (Pihtineva, Rautajalka ja Akkalankangas) ja niihin liittyvien sähkönsiirtoreittien sekä Syväjärven kaivoshankkeen maankäytöntarve tulee yhteensovittaa.

Kaupunkisuunnittelun käytettävissä olevien tietojen mukaan hankealueella sijaitsee yksi lomarakennus Torajärven luoteispuolella, jota ei ole huomioitu arvioinneissa. Kyseisen lomarakennuksen tiedot, sijainti ja asema suhteessa suunniteltuihin voimaloihin sekä muuhun hankkeen toteutukseen tulee selvittää ja huomioida asianmukaisesti jatkosuunnittelussa sekä vaikutusten arvioinnissa.

Kaavoitus

Rautajalan hankkeen toteutuminen on riippuvainen parhaillaan laadinnassa olevan, tuulivoimaa käsittelevän, 6. vaihemaakuntakaavan tuulivoiman sallivasta maakuntakaavamerkinnästä.

Tuulivoimahankkeen jatkosuunnittelussa ja kaavoituksessa tulee huomioida 6. vaihemaakuntakaavan kaavamerkinnot ja määräykset. 6. vaihemaakuntakaavaluonnoksessa Rautajalan tuulivoimahankkeen alue on osoitettu tuulivoimaloiden alueena.

Rautajalan hankealue on voimassa olevan louhosalueiden osayleiskaavan ja vireillä olevan louhosalueiden ja rikastamon osayleiskaavan muutos ja laajennuksen kaava-alueen kanssa osittain päällekkäin. Kaavat tulee yhteensovittaa jatkosuunnittelussa.

Lähekkäin sijoittuvien tuulivoimala-alueiden liittäminen sähköverkkoon on ensisijaisesti keskitettävä samaan tai olemassa olevaan johtokäytävään ja yhteispylväisiin. Suunnittelua on tehtävä yhteistyössä muiden energiantuotannon hanketoimijoiden, kuntien, viranomaisten sekä kanta- ja alueverkkoyhtiöiden kanssa. Lisäksi on arvioitava sähkönsiirron yhteisvaikutukset muiden voimajohtohankkeiden kanssa. Rautajalan hankkeen sähkönsiirto on esitetty kulkeutuvan vireillä olevan Akkalankankaan tuulivoimapuiston osayleiskaava-alueen läpi. Rautajalan ja Pihtinevan hankkeiden sähkönsiirtovaihtoehdot noudattelevat vain osittain samoja linjauksia, mikä johtaa risteäviin ratkaisuihin yhteneväisten käytävien hyödyntämisen sijaan. Kokkolan kaupunkisuunnittelu katsoo tarpeelliseksi näiden hankkeiden

15.06.2026

sähkönsiirron yhteensovittamisen ja Akkalankankaan hankkeen huomioimisen.

Uusien sähköasemien, uusien voimajohtojen ja energiahankkeiden liityntäjohtojen aiheuttamiin tunnistettuihin haitallisiin yhteisvaikutuksiin on pyrittävä löytämään lieventämistoimenpiteitä ennen voimajohtojen toteuttamista.

Maisema ja kulttuuriympäristö

Rautajalan hankkeen maisemavaikutusten arviointi on selkeä ja hyvin jäsennelty. Maisemavaikutukset kohdistuvat laajalle alueelle ja ovat voimakkaimmillaan hankealuetta ympäröivillä kyläalueilla. Yhteisvaikutusten myötä maisemallinen kokonaiskuormitus kasvaa ja laajojen voimalakokonaisuuksien yhtäaikainen näkyvyys korostaa vaikutusten merkittävyyttä. Useiden tuulivoimaloiden näkyminen maisemassa voi heikentää alueen visuaalista yhtenäisyyttä ja luonnonmukaista ilmettä. Kaupunkisuunnittelun näkemyksen mukaan maisemallisten yhteisvaikutusten arviointia olisi ollut perusteltua täydentää Keliberin kaivoshankkeen osalta. Kaivosalueen, tuulivoimaloiden ja voimajohtojen yhteisvaikutukset lisäävät maisemaan kohdistuvaa muutosta korostaen teollista maisemaa ja vähentäen alueen luonnonmaiseman arvoa. Useiden hankkeiden yhteisvaikutukset voivat tehdä maisemasta visuaalisesti levottoman ja pirstaleisen, mikä voi vaikuttaa negatiivisesti alueen houkuttelevuuteen sekä asukkaiden että vierailijoiden näkökulmasta.

Hankkeesta laaditut havainnekuvat tukevat arviointia. Yöaikaisten havainnekuvien osalta jää kuitenkin epäselväksi, miten yöaikaiset havainnekuvat ja lentoestevalojen näkyvyys on mallinnettu sekä vastaavatko esitykset todellisia pimeäolosuhteita ja ihmisen havaitsemiskykyä. Arviointiselostuksessa esitetyissä pimeäkuvin lentoestevalot eivät juuri erotu pimeässä ympäristössä valkoisina esitetyistä voimaloista, mikä heikentää havainnekuvien arvioitavuutta.

Lentoestevalojen kielteisiä vaikutuksia tulee vähentää valitsemalla mahdollisimman vähän haitallisia ympäristövaikutuksia aiheuttavat valotyypit ja valojen hyvin toteutetulla suuntauksella.

Kaavan suunnittelussa on varmistettava, ettei tuulivoimarakentaminen merkittävästi heikennä valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden tai merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen maisemakuvaa. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon, ettei tuulivoimaloista muodostu kulttuurimaisemien ja valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden maisemakuvaa hallitsevaa elementtiä. Siirtämällä tai poistamalla tuulivoimaloita tulee vähentää vaikutuksia arvokkaisiin maisema-alueisiin ja rakennettuun kulttuuriympäristöön.

15.06.2026

Melu ja välke

Melulaskelmat on laadittu käyttäen 6.8. MW voimalatyypin lähtöarvoja. YVA-selostuksessa mallinnukset olisi tullut ensisijaisesti laatia hankkeen suurimmalla mahdollisella voimalateholla (10 MW). Tämän lisäksi tarkastelua olisi voitu täydentää pienempiin tehovaihtoehtoihin perustuvilla vertailulaskelmilla.

Melumallinnuksissa olisi ollut tarpeen huomioida yhteisvaikutusten osalta myös Keliberin Rapasaaren ja Syväjärven toiminnan aikainen melu.

Melun yhteisvaikutuksista aiheutuu merkittäviä vaikutuksia Alikylän, Haapasalon ja Isokankaan alueella sijaitseviin rakennuksiin sekä vaihtoehdossa VE1 (rakennukset C, D, F, G, H, K, T, AC, AD ja AG), että vaihtoehdossa VE2 (rakennukset C, D, AC ja AD). Meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi alueen suunnittelussa ja toteuttamisessa on otettava huomioon Valtioneuvoston asetus tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvoista (1107/2015) sekä Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asumisterveysasetus (545/2015). Ennen rakentamisluvan myöntämistä on varmistettava, etteivät ohjearvot ylity.

Kaupunkisuunnittelu painottaa, että tuulivoimalat tulee suunnittelussa sijoittaa siten, ettei vakituiselle asutukselle tai loma-asutukselle aiheudu melun ohjearvojen ylityksiä missään käyttötilanteessa, myöskään yhteisvaikutuksina muiden hankkeiden kanssa. Ohjearvojen täyttyminen on varmistettava voimaloiden sijoittelulla ja hankkeen mitoituksella, eikä mahdollisia melurajojen ylityksiä tule ratkaista turbiinien käyttörajoituksilla.

Rautajalan meluvaikutuksia sekä melun yhteisvaikutuksia koskevien esitystapojen välinen ero vaikeuttaa hankkeen itsenäisten meluvaikutusten hahmottamista. Mallinnuksissa ei ole esitetty selkeästi hankkeen vaikutuksia ilman yhteisvaikutuksia, vaan tulokset perustuvat eri hankkeiden yhteisvaikutuksiin. Hankkeen yksittäisiä meluvaikutuksia ei ole esitetty erillisinä mallinnustuloksina, minkä vuoksi ne jäävät osin tulkinnan varaan. Tilanne vaikeuttaa arviointia Rautajalan meluvaikutuksesta yksittäisenä hankkeena sekä missä määrin esitettyjen tarkastelujen voidaan katsoa olevan keskenään vertailukelpoisia.

Välkevaikutusten tarkastelussa ilmenee, että välkkeen suositusarvot ylittyvät molemmissa vaihtoehtoissa sekä yhteisvaikutusten osalta. Ohjearvot ylittävän välkkeen esiintyminen heikentää merkittävästi asumisviihtyvyyttä ja voi aiheuttaa häiriötä erityisesti oleskelutiloissa sekä piha-alueilla. Suunnitelma tulee tarkistaa siten, että välkevaikutukset alittavat suositellut rajat kaikilla häiriintyvillä kohteilla tai voimaloiden pitää olla teknisesti säädettävissä tai

15.06.2026

pysäytettävissä niin, että ne eivät aiheuta merkittäviä välkevaikutuksia asutukseen tai loma-asutukseen.

Elinolot ja asuminen

YVA selostuksen elinolojen ja asumisen vaikutusten arviointi vaikuttaa sisältävän ristiriitaisuutta suhteessa meluvaikutusten arviointiin. Selostuksen sivuilla 200–203 esitetään, että Rautajalan hankkeen meluvaikutukset ovat vähäisiä, koska ohjearvojen ei katsota ylittyvän ja melun ei arvioida aiheuttavan terveysvaikutuksia tai merkittävää heikennystä asumisviihtyvyyteen. Kielteiset terveys- ja turvallisuusvaikutukset ihmisten elinoloille ja asumiselle arvioidaan vähäisiksi sekä siihen merkittävimmin vaikuttavaksi ihmisten kokema huoli ja epävarmuus hankkeeseen liittyen. Meluvaikutusten arvioinnissa on kuitenkin samanaikaisesti todettu, että vaihtoehdossa VE1 melun ohjearvo ylittyy ainakin yhden rakennuksen kohdalla, ja että kyseisen vaihtoehdon vaikutus on arvioitu suureksi ja kielteiseksi. Vaihtoehdossa VE2 ohjearvot alittuvat, mutta vaikutukset on tästä huolimatta arvioitu kohtalaisiksi ja kielteisiksi. Edellä esitetty huomioiden elinolojen ja asumisen vaikutusarvio ei ole johdonmukaisesti linjassa meluvaikutusten arvioinnin kanssa. Erityisesti VE1 vaihtoehdossa todettu ohjearvon ylitys sekä siihen liitetty merkittävä kielteinen vaikutus viittaavat siihen, että melulla voi olla myös suoria vaikutuksia asumisviihtyvyyteen ja mahdollisesti terveyteen.

Haittavaikutusten lieventämistä koskevassa kappaleessa esitetään, että paikallisten asukkaiden arvioidaan ajan myötä tottuvan hankkeeseen, minkä seurauksena vaikutukset lieventyvät kohtalaisen kielteisiksi. Vaikutusten arvioinnissa tulee lähtökohtaisesti tarkastella hankkeen objektiivisia ja mitattavissa olevia vaikutuksia, ei niinkään oletuksia ihmisten sopeutumiskyvystä, joka on yksilöllinen ja vaihtelee. Sopeutumiseen perustuva lieventävä vaikutus ei ole varsinainen lieventämistoimenpide, eikä sitä voida rinnastaa suunniteltuihin ja toteutettaviin haittojen ehkäisy- tai vähentämiskeinoihin.

Yhteisvaikutusten arvioinnissa olisi suositeltavaa tarkentaa niitä perusteita, joihin arvio yhteisvaikutusten vähäisyydestä Syväjärven kaivoshankkeen kanssa perustuu, sekä kuvata, millaisia yhteisvaikutuksia hankkeiden välillä voi muodostua asumisen ja elinolojen näkökulmasta.

Osallistuminen ja vuorovaikutus

Tuulivoimakaavan laadinnassa tulee erityisesti huomioida osallistuminen ja vuorovaikutus ja varmistaa, että kaavoitusprosessi on mahdollisimman avoin ja osallistava. Tiiviillä yhteistyöllä paikallisiin asukkaisiin, maanomistajiin ja metsästysseuroihin tulee

15.06.2026

pyrkiä löytämään ratkaisuja, jotka vähentävät hankkeen kielteisiä vaikutuksia.

Tuulivoimakaavan laadinnan yhteydessä on tärkeää varmistaa, että asukkailla ja kaupunkilaisilla on riittävät mahdollisuudet saada tietoa kaavoituksesta ja antaa palautetta. Nähtävillä olon eri vaiheissa tulee järjestää yleisötilaisuuksia, joissa korostetaan vuorovaikutteisuutta. Esimerkiksi työpajat ja ryhmätyöskentelyt, joissa käydään läpi kaava ja sen vaikutukset, ovat tehokkaita keinoja osallistaa asukkaita. Yleisötilaisuuksissa tulee varata riittävästi aikaa kysymysten esittämiseen ja vastauksien saamiseen. Tämä mahdollistaa avoimen keskustelun ja varmistaa, että asukkaiden huolenaiheet ja näkemykset tulevat huomioiduiksi kaavoitusprosessissa.

Kaupunginhallitus katsoo, että tuulivoimalahankkeella on merkittäviä aluetaloudellisia hyötyjä. Hankkeen tavoitteena on edistää hiilineutraaliuden saavuttamista mahdollistamalla tuulivoimalla tuotetun uusiutuvan energian tuotannon lisäämisen Suomessa. Paikallinen uusiutuvan energian sähköntuotanto lisää myös mahdollisuuksia sitä käyttävän teollisuuden sijoittumiseen alueelle.

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää lähettää edellä ehdotetun lausunnon ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta yhteysviranomaiselle.

Käsittely

Käsittelyn aikana varajäsen Keränen teki suraavan muutosesityksen:

Rautajalan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostus (YVA) ei ole nykyisellään riittävä.

Hankkeen sosiaalisten vaikutusten arviointi on puutteellista, sillä kaupunkilaisten ja lähialueen asukkaiden tosiasiallinen kuuleminen on jäänyt olemattomaksi. YVA-prosessissa ei ole järjestetty riittävästi vuorovaikutteisia tilaisuuksia, eikä asukkaiden huolia tai mielipiteitä ole kerätty eikä huomioitu kattavasti. Tämän vuoksi arviointiselostusta on täydennettävä järjestämällä avoimia kuulemistilaisuuksia ja ottamalla asukkaiden näkemykset osaksi vaikutusten arviointia ennen hankkeen jatkamista.

Esitys raukesi kannattamattomana. Keränen jätti päätökseen eriävän mielipiteen.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi kaupunginjohtajan päätösesityksen.

Oliver Pietilä
puheenjohtaja

Ben Weizmann
pöytäkirjanpitäjä

Tarkastettu

Pentti Haimakainen

Emma Haapasaari

15.06.2026

Todistan pöytäkirjaotteen oikeaksi ja että pöytäkirja on tarkastuksen jälkeen ollut säädetyllä tavalla nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Kokkolassa 16.06.2026

[järjestelmällekirjoitettu]

Hilla Heikkilä
hallinnon assistentti

15.06.2026

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 247

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

24.06.2026

ÖFPL/95/03.06.02/2026

kirjaamo@lvv.fi

LVV-U/23030/2026

Lausunto Rautajalan tuulivoimahankkeen YVA-selostuksesta, Kokkola ja Toholampi

Tausta

Prokon Wind Energy Finland Oy suunnittelee sähköntuotantoa tuulivoimalla Rautajalan alueelle Kokkolaan. Hankealue sijaitsee Keski-Pohjanmaan maakunnassa, Kaustisen ja Kruunupyyn kuntarajojen läheisyydessä. Sähkönsiirtoreitti ulottuu Toholammin kunnan puolelle.

YVA-menettelyssä arvioitavat vaihtoehdot:

- VE 0: Hanketta ei toteuteta.
- VE 1: Alueelle rakennetaan enintään 30 tuulivoimalaa.
- VE 2: Alueelle rakennetaan enintään 20 tuulivoimalaa.

Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho enintään 10 MW.

Osana hanketta suunnitellaan toteutettavaksi 400 kV:n voimajohto ilmajohtona. Suunniteltu voimajohto kulkee 15,7 kilometrin matkan itään Toholammille, missä se liittyy Fingridin uuteen Jylkkä-Alajärvi voimajohtoon Toholammille rakennettavalla sähköasemalla.

YVA-ohjelmavaiheen jälkeen arvioitavien tuulivoimaloiden lukumäärää on vähennetty molemmissa hankevaihtoehdoissa. Myös voimaloiden sijoittelua on muutettu luontovaikutusten vähentämiseksi ja hankkeen toteuttamiskelpoisuuden parantamiseksi.

Lausunto

Pohjanmaan liitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto Rautajalan tuulivoimahankkeen YVA-selostuksesta ja haluaa nostaa lausunnossaan esille seuraavaa:

Hankealue sijaitsee Pohjanmaan maakuntarajan tuntumassa. Pohjanmaan maakuntakaava 2050 tuli voimaan 2.7.2025 alueidenkäyttölain 201 §:n mukaisesti. Vaasan hallinto-oikeus on 26.3.2026 antamallaan välipäätöksellä keskeyttänyt Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 täytäntöönpanon siltä osin kuin kaavassa osoitetaan merituulivoima-alueita. Määräys on voimassa, kunnes hallinto-oikeus on ratkaissut asian tai kunnes toisin määrätään.

YVA-selostuksen Pohjanmaan maakuntakaavaa 2050 käsittelevässä osiossa esitetty ote kaavakartasta sekä kaavamerkintöjen selostus ovat oikeat, mutta maakuntakaavaa koskeva tekstiosuus tulee päivittää.

Kuten YVA-selostuksessa todetaan, hankkeen toteuttamiskelpoisuus maakuntakaavoituksen näkökulmasta edellyttää, että Keski-Pohjanmaan 6. vaihemaakuntakaava saa lainvoiman sellaisella tuulivoimamerkinnällä, joka mahdollistaa hankkeen toteuttamisen. Vireillä olevan Keski-Pohjanmaan 6. vaihemaakuntakaavan luonnoksessa hankealue sijoittuu pääosin tuulivoimatuotantoon soveltuvaksi osoitetulle alueelle. Koska kaava on vielä valmisteluvaiheessa, sen sisältö tarkentuu suunnitteluprosessin edetessä.

Hankkeen jatkosuunnittelussa tulee ottaa huomioon YVA-selostuksessa tunnistetut vaikutukset sekä mahdollisuudet ehkäistä ja lieventää haitallisia vaikutuksia. Lisäksi tulee kiinnittää erityistä huomiota yhteisvaikutuksiin sekä mahdollisiin yhteensovittamistarpeisiin muiden lähi-alueelle sijoittuvien tai suunnitteilla olevien hankkeiden kanssa. Koska hankealue sijaitsee lähellä maakuntarajaa, jatkosuunnittelussa tulee varmistaa, että myös mahdolliset ylimaakunnalliset vaikutukset otetaan huomioon.

Pohjanmaan liitolla ei ole muuta lausuttavaa Rautajalan tuulivoimahankkeen YVA-selostuksesta.

ÖSTERBOTTENS FÖRBUND – POHJANMAAN LIITTO

Ann Holm
aluesuunnittelujohtaja

Marika Häggblom
aluesuunnittelija

LAUSUNTO

29.06.2026

338/03.00.02/2026

Lupa- ja valvontavirasto

Lausuntopyyntö 13.05.2026, LVV-U/23030/2026

Ilmatieteen laitoksen lausunto Rautajalan tuulivoimahanke, Kokkola ja Toholampi, ympäristövaikutusten arviointiselostus

Prokon Wind Energy Finland Oy suunnittelee noin 3600 ha suuruiselle alueelle enintään 30 tuulivoimalasta koostuvaa kokonaisuutta. Suunnittelualue sijaitsee noin 30 kilometrin etäisyydellä Kokkolan kaupungin keskustasta kaakkoon, noin 20 km Kannuksen kaupungin keskustasta etelään ja noin 14 km etäisyydellä Kaustisen kunnan keskustasta pohjoiseen. Suunniteltujen tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä.

Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt Ilmatieteen laitokselta lausuntoa Rautajalan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Ilmatieteen laitos on perehtynyt esitykseen ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Kuten aiemmassa lausunnossa (339/03.00.02/2024) Ilmatieteen laitoksella ei ole lausuttavaa Rautajalan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, koska alue on yli 20 km päässä lähimmästä laitoksen säätutkasta.

Huomiona, että alueelle on suunnitteilla runsaasti tuulivoima-alueita ja toteutuessaan ne aiheuttavat merkittävää häiriökaikua tutkamittauksiin ja voivat mahdollisesti vaikuttaa alueen sääpalveluun. Ilmatieteen laitos on huolissaan säätutkamittausten laadusta tulevaisuudessa ja keskustelee tällä hetkellä kompensatiomittausten vaatimisesta tämäntyypisille alueille. Tästä ei ole vielä konkreettista ehdotusta, mutta mikäli tähän päädytään, Ilmatieteen laitos haluaa jo nyt ilmaista mahdollisen vaateensa kompensatiomittauksista.

Helsingissä 29.06.2026

Tiina Ylläsjarvi
Meteorologi
Havaintopalvelut
tiina.yllasjarvi@fmi.fi

Maankäyttö ja ympäristö

29.6.2026

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Lausuntopyyntö 13.5.2026 LVV-U/23030/2026

Prokon Wind Energy Finland Oy, Rautajalan tuulivoimahanke, Kokkola ja Toholampi YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUS

Kiitämme lausuntopyynnöistä.

Meillä ei ole kommentoivaa YVA-selostuksesta.

Fingridin YVA-lausunnossa ei voida ottaa kantaa teknisiin ratkaisuihin. Fingridin voimajohtojen johtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Pyydämme toimittamaan risteämälausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta: www.fingrid.fi/risteamalausunnot.

Muistutamme myös, että Fingrid ottaa kantaa lausunnoissaan vain kantaverkkoon liittyviin asioihin ja vaikutuksiin. Tämä lausunto koskee siten ainoastaan Fingridin omistamia voimajohtoja ja toimintoja.

YVA-asiakirjat pyydämme lähettämään lausunnolle sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi.

Kaavoituksen ja YVA-menettelyiden yhteyshenkilönä Fingridissä toimii Mika Penttilä puh. 030 395 5230.

Ystävällisin terveisin

FINGRID OYJ
Maankäyttö ja ympäristö

Mika Penttilä
yksikön päällikkö

Lupa- ja valvontavirasto

kirjaamo@lvv.fi

Drno LVV-U/23030/2026

Lausunto – YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUS Prokon Wind Energy Finland Oy, Rautajalan tuulivoimahanke, Kokkola ja Toholampi

Asian kuvaus

Prokon Wind Energy Finland Oy suunnittelee 20–30 tuulivoimalan rakentamista Keski-Pohjanmaalle Kokkolan alueelle. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä, yksikköteho enintään 10 MW ja kokonaisteho enintään 300 MW. 3637 hehtaarin suuruinen hankealue sijaitsee 1,5 kilometriä Ullavan kylästä lounaaseen ja rajoittuu Kaustisen sekä Kruunupyyn kunnanrajaan. Hankealueelta Kokkolan keskustaan on noin 30 kilometriä. Suunniteltu 15,7 kilometrin sähkönsiirtoreitti sijoittuu Kokkolan kaupungin ja Toholammen kunnan alueille.

YVA-menettelyssä arvioitavat vaihtoehdot:

VE0: Hanketta ei toteuteta.

VE1: Hankealueelle rakennetaan 30 uutta 10 MW voimalaa. Suunniteltujen voimaloiden pyyhkäisykorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho enintään 10 MW.

VE2: Hankealueelle rakennetaan 20 uutta 10 MW voimalaa. Suunniteltujen voimaloiden pyyhkäisykorkeus enintään 300 metriä ja yksikköteho 10 MW

Hankkeessa tarkastellaan yhtä sähkönsiirtoreittiä. Sähkönsiirto suunnitellaan toteuttavaksi 15,7 km pitkänä 400 kV ilmajohtona ja se liittyy Fingridin uuteen Jylkkä-Alajärvi-voimajohtoon Toholammille valmistuvalla sähköasemalla.

Keski-Pohjanmaan liiton lausunto

Keski-Pohjanmaan liitto toteaa, että Rautajalan ympäristövaikutusten arviointiselostus on laaja ja teknisesti huolellisesti laadittu kokonaisuus, jossa hankkeen vaikutuksia on arvioitu kattavasti sekä yksittäisvaikutusten että yhteisvaikutusten näkökulmasta. Selostuksen keskeinen johtopäätös on, että 30 voimalan vaihtoehto VE1 ei ole sellaisenaan toteuttamiskelpoinen, kun taas 20 voimalan vaihtoehto VE2 voisi olla toteuttamiskelpoinen lieventämistoimet huomioiden.

Keski-Pohjanmaan liitto pitää myönteisenä sitä, että arvioinnissa on tunnistettu avoimesti hankkeen merkittävät haitalliset vaikutukset sekä niiden yhteisvaikutukset muiden alueen hankkeiden kanssa. Samalla Keski-Pohjanmaan liitto toteaa, että hankealue sijoittuu maakunnallisesti herkälle alueelle, jossa yhdistyvät:

- merkittävät luontoarvot,
- ekologiset yhteydet,
- metsäpeuran vaellusreitit,
- Natura-alueiden läheisyys,
- useiden energiantuotanto- ja kaivoshankkeiden yhteisvaikutukset.

Maakuntakaavoituksen näkökulma

Keski-Pohjanmaan liitto toteaa, että hanke ei sijoitu nykyisessä voimassa olevassa maakuntakaavassa seudullisesti osoitetulle tuulivoima-alueelle. Selostuksen mukaan hankkeen toteuttaminen edellyttää Keski-Pohjanmaan 6. vaihemaakuntakaavan lainvoimaista tuulivoimamerkintää.

Keski-Pohjanmaan liitto pitää tärkeänä, että jatkosuunnittelussa arvioidaan tarkemmin:

- hankkeen suhde maakunnalliseen viherrakenteeseen,
- ekologisten yhteyksien jatkuvuus,
- seudullisen maisemarakenteen muutokset,
- yhteensovittaminen muiden vireillä olevien hankkeiden kanssa.

Natura-alueet ja ekologiset yhteydet

Keski-Pohjanmaan liitto toteaa, että YVA-selostuksessa tunnistetaan merkittäviä vaikutuksia erityisesti:

- Vionnevan Natura-alueeseen,
- Lähdenevan Natura-alueeseen,
- metsäpeuran ekologisiin yhteyksiin.

Keski-Pohjanmaan liitto pitää erittäin merkittävänä havaintoa, jonka mukaan: VE1-vaihtoehtoon vaikutukset Natura-alueisiin arvioidaan erittäin suuriksi kielteisiksi, myös VE2-vaihtoehtossa vaikutukset arvioidaan edelleen kohtalaisen kielteisiksi.

Keski-Pohjanmaan liitto katsoo, että jatkosuunnittelussa tulee erityisesti varmistaa:

- Natura-arviointien oikeudellinen riittävyys,
- ekologisten yhteyksien säilyminen,
- vaikutusten tarkempi kumuloituva arviointi muiden hankkeiden kanssa.

Metsäpeura ja muu eläimistö

Keski-Pohjanmaan liitto toteaa, että YVA-selostuksen perusteella metsäpeura muodostaa hankkeen merkittävimmän ekologisen vaikutuskokonaisuuden. Hankkeen arvioidaan heikentävän:

- vaellusreittejä,
- kesä- ja talvielinympäristöjä,
- ekologisia yhteyksiä,
- alueellista yhtenäisyyttä.

Myös vaikutukset:

- suteen,
- saukkoon,
- linnustoon,

- arvokkaisiin lintualueisiin ovat selostuksen perusteella merkittäviä.

Maisema ja kulttuuriympäristö

Keski-Pohjanmaan liitto toteaa, että YVA-selostuksessa maisemavaikutukset arvioidaan suuriksi kielteisiksi molemmissa vaihtoehdoissa, ja yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa voivat muodostua erittäin suuriksi. Keski-Pohjanmaan liitto korostaa erityisesti Ullavan kirkon ympäristön, Vanha-Vion talon RKY-kohteen sekä Alikylän kulttuuriympäristön arvojen huomioimista jatkosuunnittelussa.

Keski-Pohjanmaan liitto huomauttaa, että 300 metrin enimmäiskorkeus aiheuttaa erittäin laaja-alaisia näkyvyysvaikutuksia, joilla on seudullista merkitystä.

Melu, välike ja elinolot

Keski-Pohjanmaan liitto toteaa, että YVA-selostuksen mukaan:

- VE1-vaihtoehdossa meluohjearvoja ylitetään,
- välikevaikutuksia kohdistuu useisiin rakennuksiin,
- yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa ovat merkittäviä.

Keski-Pohjanmaan liitto pitää tärkeänä, että:

- jatkosuunnittelussa tarkastellaan mahdollisuuksia vähentää voimalamäärää,
- voimaloiden sijoittelua tarkistetaan,
- toiminnallisia rajoituksia hyödynnetään melu- ja välikehaittojen vähentämiseksi.

Erityistä huomiota tulee kiinnittää myös alueen asukkaiden kokemaan kuormitukseen ja hankkeiden yhteisvaikutuksiin elinympäristön kannalta.

Yhteisvaikutukset

Keski-Pohjanmaan liitto pitää selostuksen tärkeimpänä sisältönä yhteisvaikutusten tunnistamista. Yhteisvaikutuksia muodostuu erityisesti: Pihtinevan hankkeen, Akkalankankaan hankkeen, Syväjärven kaivoshankkeen, Keliberin toiminnan sekä sähkönsiirtoratkaisujen kanssa.

Keski-Pohjanmaan liitto katsoo, että alueellisen kokonaiskuormituksen arviointia tulee edelleen syventää erityisesti luonnon monimuotoisuuden, ekologisen verkoston, virkistykseen, maiseman ja asutuksen elinympäristön näkökulmista.

Johtopäätökset

Keski-Pohjanmaan liitto katsoo, että YVA-selostus antaa hyvän perustan hankkeen jatkoarvioinnille. Samalla Keski-Pohjanmaan liitto toteaa, että hankkeeseen liittyy huomattavia ekologisia, maisemallisia, sosiaalisia ja alueidenkäyttöisiä riskejä. Keski-Pohjanmaan liitto pitää perusteltuna, että hankkeen jatkosuunnittelussa tarkastelu kohdistuu ensisijaisesti VE2-vaihtoehdon edelleen lievennettyihin ratkaisuihin.

Keski-Pohjanmaan liitto korostaa, että maakuntakaavallinen tarkastelu on ratkaisevassa asemassa hankkeen toteutettavuuden kannalta. Lisäksi yhteisvaikutusten hallinta tulee muodostumaan hankkeen hyväksyttävyyden keskeiseksi

kysymykseksi. Keski-Pohjanmaan liitto katsoo, että ekologisten yhteyksien ja Natura-arvojen turvaaminen tulee olla jatkosuunnittelun keskeinen lähtökohta.

Keski-Pohjanmaan liitto

Jyrki Kaiponen
maakuntajohtaja

Reijo Kiviniemi
aluesuunnittelupäällikkö

Asia: Prokon Wind Energy Finland Oy, Rautajalan tuulivoimahanke, Kokkola ja Toholampi (LVV-U/23030/2026)

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi, jenni.nieminen@lvv.fi

Lausunto

1 Johdanto

Prokon Wind Energy Finland Oy suunnittelee 20–30 voimalan tuulivoimahanketta Kokkolan kaupungin alueelle. Hankealueen laajuus on 3637 ha ja voimaloiden kokonaiskorkeus on 300 m. Hankkeessa tarkastellaan yhtä sähkönsiirtoreittiä, jossa sähkönsiirto suunnitellaan toteuttavaksi 15,7 km pitkänä 400 kV ilmajohtona Fingridin uuteen Jylkkä-Alajärvi-voimajohtoon.

2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Selostuksen mukaan hankkeessa viisi voimalaa (VE1) sijoittuu 20–55 m päähän saukon lisääntymis- ja levähdyspaikan sisältävistä tai elinpiiriin kuuluvista vesistöistä (VE2 samat etäisyydet ovat 60–120 m). Lievennystoimien jälkeen vaikutukset selostuksessa nähdään vähäisinä ja yhteisvaikutukset kohtalaisina.

Vaikka saukko on sopeutuva laji, Luke näkee, että selostuksessa olisi hyvä perustella esitetty 50 m vyöhyke. Esitetty 50 metrin suojavyöhyke estääkin itse pesän tuhoutumisen ja peittää mahdollisesti näkyvyyttä riippuen alueen peitteisyydestä, sinne saattaa kantautua merkittävästi äänihäiriötä ja jatkuvaa häiriötä. Esim. UK ja Skotlannissa suositellaan n. 200 metrin (ja perusteltuna alle sen) suojavyöhykettä tunnistettuihin pesiin (Forestry Commission Scotland 2009, Nisbet 2024, Northern Ireland Environment Agency 2011). Vesi voi myös kantaa ääntä ja erilaiset maanmuodot vaikuttavat kumpaankin suuntaan. Olisikin hyvä huomioida ja perustella maanmuotojen vaikutus vyöhykkeeseen. Saukkojen liikennekuolleisuuden on havaittu keskittyvän vesistöjen läheisyyteen (100 metrin säteellä vesistöistä) (Guter ym. 2005, Philcox ym. 1999). Tämäkin etäisyys olisi hyvä jollain tapaa huomioida.

Suurpetojen osalta selostuksessa on arvioitu vaikutukset karhulle ja ilvekselle vähäisiksi, sudelle suuriksi ja ahmalle kohtalaisiksi. Yhteisvaikutukset arvioidaan ilvekselle kohtalaisiksi, ahmalle ja karhulle kohtalaisiksi, sudelle erittäin suuriksi. Selostuksessa arvioidaan voitavan laskea vaikutusten merkittävyyttä sudelle lievennystoimilla, jotka ovat rakentamisen ajoitus (ja eri hankkeiden rakentamisen ajoitus) ja rakentamisen välttäminen 2 km etäisyydellä, mikäli pesä havaitaan rakentamisen aloittamisen jälkeen.

Luke painottaa, että tehtyjen selvitysten avulla ei voida sulkea pois, etteikö hankealue ja sen viereiset hankkeet sijoittuisi suden kannalta keskeisille alueille.

Selostuksessa tehdyt arviot vaikutuksista suurpetoihin vaikuttaisivat varovaisuusperiaatteen mukaisilta, mutta lievennystoimien vaikutuksiin liittyvien arvioiden osalta Luke näkee riskin virhearvioille. Susi siirtää pennut herkästi häiriötä kokiessa, joten siinä vaiheessa reagoiminen on eittämättä myöhäistä. Yhteistyö eri hankkeiden välillä ja rakentamisen ajoitus siten, ettei kaikki hankkeet rakennu samanaikaisesti, voivat hyödyttää lajeja, mutta se koskettaa vain kyseistä ajanjaksoa. Mikäli useista hankkeista aiheutuu kumulatiivisia vaikutuksia rakentamisen ja sen jälkeisen toiminta-ajan myötä, vaikutukset voivat olla pitkäkestoisia ja kohdistua laajemmalle alueelle. Korvaavien elinympäristöjen puuttuessa tai ollessa heikompia lisääntymiselinympäristöjä, tämä rakennustoimien ajoittaminen on vain lyhytkestoinen lievennyskeino.

Luke huomauttaa, että jos elinympäristöjen laatu ja ympäristön kantokyky heikkenee, voi tuulivoimalla olla kauaskantoisempia vaikutuksia kuin mitä selostuksessa on arvioitu, erityisesti mikäli näillä muutoksilla on vaikutuksia lajien lisääntymiseen.

Kuten Rautajalan tuulivoimahankkeen YVA-selostuksessa ja sen liitteenä olevissa Natura2000-selvityksissä nousee erinomaisesti esille, että Rautajalan tuulivoimahanke on osana laajaa maiseman rakenteen muutosta ja sitä seuraavaa luontokatoa. Metsäpeuran osalta YVA-selostuksessa on kiinnitetty huomiota riittävästi niin paikalliseen tasoon (hanketaso) kuin myös laajamittaiseen useiden maankäyttöhankkeen yhteisvaikutuksiin. Luke on havainnut, että julkisessa keskustelussa on usein esitetty ikään kuin lievennyskeinona sitä, että kaikki tuulivoimahakkeet eivät realisoitu. Luke näkee em. väitteen perusteet puutteellisiksi ja on lähdeittävä siitä olettamuksesta, että kaikkia nykyisin suunnitteilla ja julkisesti esillä olevia hankkeita suunnitellaan toteutettavaksi.

Rautajalan YVA-selostuksessa on hyvin huomioitu niitä mekanismeja, joita Luke on usein metsäpeuran osalta tuonut esiin. Näitä ovat keskeisesti laajamittainen luontokato ja elinympäristön laadun heikentyminen. Selostuksessa viitataan myös suurpetojen saalistuksen vaikutuksen kasvuun rakennetuissa elinympäristöissä. Luke tukee em. tekijöiden tunnistamista ja huomioimista arvioinneissa.

Lisäksi selostuksessa on kiinnitetty erinomaisesti huomiota laajojen mittakaavojen maankäytön yhteisvaikutuksiin ja todettu, että yksittäisen hankkeen vaikutukset todennäköisesti kasvavat, kun otetaan huomioon ympärillä olevat muut maankäyttöhankkeet. YVA-selostuksessa tai Natura-arvioinneissa ei ole tehty metsäpeuraan liittyvää maastotyötä suoraan, mutta Luke tunnistaa siihen liittyvät haasteet, koska metsäpeura on tiheimmilläänkin vaikeasti havainnoitava, eikä Luke näe em. seikkaa erityisenä puutteena. Kuten YVA-selostuksessa ja siihen liittyvissä Natura-arvioinneissa on todettu, että Rautajalan ja erityisesti sen viereisen Natura2000-alueen seutu on kesä- ja vaellustenaikaista elinympäristöä, joka selviää hyvin käytetyistä aineistoista.

Myös Luke toteaa, että Rautajalan ja sen viereisen Vionnevan Natura2000-alueella asuu muutamia metsäpeuroja, joista on vain vähän panta-aineistoa (yksi pantapeura alkukesästä v. 2025). Syksyllä alueelle kertyy peuroja pohjoisen ja idän suunnalla sijaitsevilta Natura2000-alueilta ja niiden lähimetsistä ja keväällä toiseen suuntaan talvehtimisalueelta vasomisalueille (useita pantapeuroja).

Rautajalan hankealue sijaitsee siis metsäpeurojen käyttämällä ekologisella käytävällä, joka ilmenee selkeästi myös Natura2000-selvityksestä. Lisäksi selostuksessa todetaan negatiivisten vaikutusten olevan merkittäviä, jonka Luke myös tunnistaa. Luke myös suosittelee, että Metsäpeuralle tärkeiden Natura2000-alueiden ympärille ja merkittävillä ekologisilla käytävillä tulisi välttää laajamittaista rakentamista. Luke on suositellut noin 5 km rakentamatonta vyöhykettä metsäpeuralle tärkeiden Natura2000-alueiden ympärille, joka on myös ajankohtainen suositus Rautajalan tuulivoimahankkeen osalla, koska Vionnevan Natura2000-alue on aivan hankealueen vieressä molemmissa vaihtoehtoissa.

Selostuksessa on esitetty, että lievennysten jälkeen merkittävät negatiiviset vaikutukset lievenisivät kohtalaisiksi negatiivisiksi vaikutuksiksi. Lievennyskeinoina esitetään mm. rakentamisen ajoittamista, riittäviä etäisyyksiä vasomisalueista ja ekologisista käytävistä. Luke ei näe vaihtoehtoissa VE1 tai VE2 vielä riittävästi konkreettisia lievennystoimia ilman, että em. vaihtoehtoja vielä kehitettäisiin edelleen kokonaiskestävämmäksi. Luke näkee, että ilman konkreettisia esityksiä lievennystoimista, niiden tehokkuutta haittojen minimoimiseksi ei pystytä arvioimaan. Tämä koskee niin hanketasoa kuin myös laajamittaisten yhteisvaikutusten arviointoja.

Luke toteaa, että nykyisen tuulivoiman rakentamisen laajuus ja niiden kaikkien ym. kumulatiivisten muutosvoimien yhtäaikaiset kokonaisvaikutukset vaikeuttavat yksittäisten hankkeiden vaikutusten arviointia jopa niin, että kokonaisvaikutukset voivat peittää alleen tai tekevät merkityksettömiksi paikallistason lievennystoimet. Rautajalan hanke on yksi monista niistä kymmenistä tuulivoimahankkeista, jotka sijaitsevat läntisen Euraasian ja EU:n alueen ainoan elinvoimaiseksi arvioidun R. t. fennicus-alalajin metsäpeuran esiintymisalueella. Luke esittää huolensa nykyisen puhtaan siirtymän todennäköisestä ja pitkäaikaisesta elinkyvyn heikennysriskistä, joka kohdistuu erityisesti metsäpeuraan ja vastaaviin suhteellisen vaateliaisiin lajeihin.

Luke tunnistaa myös ne tulevaisuuden haasteet, joita metsäpeuran elinkyvyn turvaaminen edellyttäisi myös ilman nykyisenkaltaisia sähköntuotantosuunnitelmia. Esimerkiksi ilmastonmuutos, monet riistaan kohdistuvat hallinnolliset päätökset ja niiden mukana tulevat muutokset tuovat merkittäviä metsäpeuraan kohdistuvia riskejä mm. pienten hirvieläinten kannankasvun ja sitä seuraavan suurpetokannan kasvun myötä. Kuten tässäkin YVA-selostuksessakin on todettu rakentamisen mahdollisesti lisäävän saalistuksen aiheuttamaa kuolleisuutta, niin pahimmillaan laajamittainen rakentaminen luo tilanteen, jossa ainoa riistahallinnon keino pitää metsäpeura viimeisillä häiriöttömillä alueilla auttavasti elinkyisenä on muiden hirvieläinten ja erityisesti suurpetokannan voimakas rajoittaminen. Luke ei näe sellaista kehitystä suotuisaksi, jos esimerkiksi suurpetojen suojelua ja kantaa joudutaan merkittävästi heikentämään nykyistä enemmän elinympäristöjen rakentamisen ja metsäpeuran suojelun vuoksi. Luke ei myöskään näe, että lähimenneisyydessä ja nykyisin metsäpeurakantaa rajoittavat tekijät olisivat riittävä peruste heikentää edelleen kannan elinkykyä elinympäristöjen pitkäaikaisella ja laajamittaisella rakentamisella. Jo tälläkin hetkellä laadukkaiden lisääntymiselinympäristöjen puute rajoittaa metsäpeurakantaa, eikä laajamittaisiin kompensatioihin ole mahdollisuutta (ks. esim. metsäpeuran vasanhoitojakson ennustekartta).

Lopuksi Luke toivoo, että maankäytön suunnittelussa huomioitavat tekijät ja niiden monimutkaiset vuorovaikutukset tunnistettaisiin erityisesti pitkäaikaisten vaikutusten skenaarioissa ja haittoja pystyttäisiin kokonaisvaltaisesti ja laajamittaisesti minimoimaan, vaikka se edellyttäisi kompromisseja ja yhteensovittamista mm. tuulivoimatuotannon sijoittelussa (ks. Hytönen ym. 2026, Routa ym. 2026).

Viitteet:

Forestry Commission Scotland. 2009. FCS Guidance Note 35c: Forest operations and otters in Scotland. Viitattu 2.7.2026. Saatavissa: https://www.forestry.gov.scot/sites/default/files/pub-documents/PDF_Guidance%20Note_Forest%20Operations%20and%20Otters%20in%20Scotland.pdf

Hytönen, J., Saastamoinen, U., Puustinen, T. & Heinilä, A. (2026). Ekologinen energiasiirtymä: Suosituksia kestävämpään tuuli- ja aurinkovoiman suunnitteluun. Wisdom Letters 2026(3). <https://doi.org/10.17011/wl/166>

Nisbet, T. 2024. Creating and managing riparian woodland. UKFS Practice Guide. Forest Research. Viitattu 2.7.2026. Saatavissa: https://cdn.forestresearch.gov.uk/2024/07/UKFSPG028_Riparian-woodland_web-compressed-2.pdf

Northern Ireland Environment Agency. 2011. Otters and Development. Belfast: Northern Ireland Environment Agency. Viitattu 2.7.2026. Saatavissa: <https://cieem.net/wp-content/uploads/2019/07/natural-information-otters-and-development-2011.pdf>

Philcox, C., Grogan, A. ja Macdonald, D. (1999), Patterns of otter *Lutra lutra* road mortality in Britain. Journal of Applied Ecology, 36: 748-761. <https://doi.org/10.1046/j.1365-2664.1999.00441.x>

Routa, J., Höysniemi, S., Aakkula, J. ym. (2026). Uusiutuvan energian Suomi 2055: Strateginen tiekartta maankäytön, alueellisuuden ja geopolitiikan kysymyksiin energiasiirtymässä. Helsinki: Luonnonvarakeskus.

3 Lausunnon tiivistelmä

Luonnonvarakeskus toteaa, että hankkeen vaikutusten arvioinnissa tulee kiinnittää erityistä huomiota riistalajeihin kohdistuviin pitkäaikaisiin ja kumulatiivisiin vaikutuksiin. Saukon osalta esitetty suojavyöhyke tulisi perustella paremmin ja huomioida myös äänihäiriö, maastonmuodot sekä liikennekuolleisuuden riski vesistöjen läheisyydessä. Suurpetojen, erityisesti suden, osalta Luke korostaa, ettei nykyisten selvitysten perusteella voida sulkea pois hankealueen sijoittumista lajin kannalta keskeisille alueille, ja että rakentamisen ajoittaminen on vain rajallinen lievennyskeino. Metsäpeuran osalta hanke sijoittuu merkittävälle ekologiselle käytävälle ja Vionnevan Natura 2000 -alueen läheisyyteen, minkä vuoksi Luke pitää tarpeellisena konkreettisempia ja kokonaiskestävämpiä lievennystoimia sekä laajamittaisen yhteisvaikutusten huolellista arviointia.

Sirpa Thessler

Johtaja, Luonnonvarat

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 02.07.2026 klo 14:01:04.

Lausunnon valmistelija(t):

Saara Kattainen

Antti Paasivaara

Liitteet:

Tiedoksi:

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

10.7.2026

dnro 455/11.06.00/2024

Asia Rautajalan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostus, Kokkola

Viite Lausuntopyyntönnö 13.5.2026 Drno LVV-U/23030/2026

Valmistelijat: arkeologi Lauri Skantsi, puh. 044 7809055
maakunta-amanuenssi Pirkko Järvelä, puh. 044 7809758

Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt K.H.Renlundin museolta lausuntoa koskien Rautajalan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (YVA-selostus) Kokkolassa. K.H.Renlundin museo toimii Keski-Pohjanmaan alueellisena vastuumuseona arkeologisen kulttuuriperinnön ja rakennetun kulttuuriympäristön ja -maiseman asiantuntijaviranomaisena (Museolaki 7§), ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Prokon Wind Energy Finland suunnittelee 20–30 tuulivoimalan Rautajalan tuulivoimahanketta Kokkolan kaupungin alueelle Ullavaan. Hankealueen koko on 3637 hehtaaria. Osana hanketta suunnitellaan myös sähkönsiirto kantaverkkoon 400 kV:n voimajohdolla, uutta tiestöä sekä hankealueelle sijoittuva sähköasema sekä väliaikaisia työmaa- ja nostoalueita. Suunniteltu sähkönsiirtoreitti sijaitsee Kokkolan kaupungin ja Toholammin kunnan alueilla ja on noin 15,7 kilometriä. Voimaloiden yksikkötehoksi on suunniteltu 10 MW (megawattia), jolloin hankkeen kokonaisteho on enintään noin 300 MW. Koko hankkeen sähköntuotannoksi arvioidaan enintään noin 750 GWh (gigawattituntia) vuodessa.

Suunniteltujen voimaloiden napakorkeus on maksimissaan 200 metriä, roottorin halkaisija noin 200 metriä ja voimaloiden pyyhkäisykorkeus enintään 300 metriä. Tuulivoima-alueen hankealue kattaa noin 3600 hehtaarin laajuisen alan.

YVA-menettelyssä tarkastellaan kolmea eri hankevaihtoehtoa:

VE0: Tuulivoimaloita ja niiden sähkönsiirtoa ei toteuteta. Vaihtoehdossa tarkastellaan alueen nykytilannetta sekä todennäköistä kehityssuuntaa, mikäli hanketta ei toteuteta.

VE1: Hankealueelle rakennetaan 30 uutta 10 MW voimalaa sekä 15,7 km pitkä 400 kV:n voimajohto kantaverkkoon. Suunniteltujen voimaloiden pyyhkäisykorkeus on enintään 300 metriä.

VE2: Hankealueelle rakennetaan 20 uutta 10 MW voimalaa sekä 15,7 km pitkä 400 kV:n voimajohto kantaverkkoon. Suunniteltujen voimaloiden pyyhkäisykorkeus enintään 300 metriä.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Arkeologisen kulttuuriperinnön nykytila

YVA-selostuksen luvussa 15.2 on kuvattu arkeologisen kulttuuriperinnön nykytilanetta hankealueella. Hankealueella ja sähkönsiirtoreitille on tehty arkeologinen inventointi Heilu Oy:n toimesta vuonna 2024. Inventointi on tehty ja raportoitu Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuohjeiden mukaisesti ja museo on lisännyt inventointien tiedot muinaisjäännösrekisteriin (www.kypipi.fi)

Tuulivoima-alueelta tunnetaan tällä hetkellä 39 muinaismuistolain 295/1963 rauhoittamaa kiinteää muinaisjäännöstä. Suurin osa kohteista on tervahautoja, mutta joukossa on myös kivistä asuinpaikkoja, rakkakuoppakohteita ja kivilatomuksia. Lisäksi hankealueelta tunnetaan kolme muuta kulttuuriperintökohdetta. Todetakaan, että inventointiraportissa ja YVA-selostuksessa mainittu mahdollinen muinaisjäännös on *Nurilankangas 1000050856 tervahauta* (YVA-selostuksen nro 42) on todettu Keliber Technology Oy:n louhosalueisiin liittyvässä K.H.Renlundin museon maastotarkastuksessa muinaismuistolain 295/1963 rauhoittamaksi kiinteäksi muinaisjäännökseksi ja sen status on päivitetty muinaisjäännösrekisteriin.

Sähkönsiirtoreitin alueelle sijoittuu YVA-selostuksen mukaan yksi kiinteä muinaisjäännöskohde ja yksi muu kulttuuriperintökohde. Lisäyksenä tähän, että Akkalan kankaan tuulivoimahankkeen arkeologisessa inventoinnissa löydetty kiinteä muinaisjäännös *Ristikiviharju 1000055224* sijoittuu myös aivan sähkönsiirtoreitin läheisyyteen. Kyseessä on tarinapaikka.

Kohteiden sijainti ja suhde muuttuvaan maankäyttöön on esitetty kuvan 67 kartassa. Selvyyden vuoksi museo esittää, että kohteet lueteltaisiin YVA-selostuksessa taulukkomuodossa, jossa kohteen numero viittaa karttamerkintään. Taulukossa ilmoitetaan kohteen muinaisjäännösrekisterin mukainen nimi, suojelustatus, tunnus ja tyyppi sekä etäisyys muuttuvaan maankäyttöön.

Hankkeen vaikutusten arviointi arkeologiseen kulttuuriperintöön

Hankkeen vaikutuksia tunnettuun arkeologiseen kulttuuriperintöön sekä negatiivisten vaikutusten vähentämistä on huomioitu hyvin YVA-selostuksen luvussa 15.6. Suurimmat riskit arvioidaan syntyvän perusparannettavien teiden läheisyydessä sijaitseville kohteille nro 18 (Kytöräme koillinen 1000053499), nro 20 (Kulkupaikankangas 1000053499), nro 23 (Rautajalankangas 1000053522) sekä VE2 voimalan 15 nostoalueesta noin 25 metrin päähän sijoittuvaan kohteeseen nro 28 (Uudennitunkangas 1000053244). Kaikki kohteet ovat muinaismuistolain rauhoittamia terva-

hautoja. Kielteinen vaikutus kohteisiin arvioidaan suureksi. Sähkönsiirtoreitin johto-alueella sijaitsee kaksi kohdetta nro 37 (Juurikkakangas 1000053556) historiallisen ajan tervahauta ja nro 41 (Kaunisvesi 1000053560) historiallisen ajan asuinpaikka. Edellinen on luokiteltu kiinteäksi muinaisjäännökseksi ja jälkimmäinen muuksi kulttuuriperintökohteeksi. Vaikutukset kohteisiin on arvioitu korkeintaan kohtalaisen kielteiseksi tai kohtalaisen kielteiseksi.

Samassa luvussa on myös käsitelty haittavaikutusten lieventämismahdollisuuksia. Vaikutukset kohteelle 20 voidaan välttää tekemällä Sarpakoskentien perusparannukseen liittyvät toimenpiteet vastakkaisella puolen tietä. Sähkönsiirtoreitillä sijaitseviin kohteisiin 37 ja 41 kohdistuvat vaikutukset voidaan välttää merkitsemällä arkeologiset kohteet maastoon GPS-paikantimen avulla ja suunnittelemalla työkoneiden kulkureitit siten, etteivät kohteet vaurioidu. Lievennystoimet huomioiden rakentamisen ja toiminnan päättymisen ei arvioida aiheuttavan vaikutuksia arkeologisille kohteille. Museo pitää näitä lieventämistoimia hyvinä.

Yleensäkin lähellä arkeologisen kulttuuriperinnön kohteita toimittaessa tulee huolehtia siitä, että ne ovat kaikkien alueella toimivien tiedossa. Muinaisjäännosten rakenteiden yli ei saa ajaa työkoneilla eikä niitä saa peittää puutavaralla tai maa-aineksella. Muinaisjäännostalueilla tulee välttää maanpinnan rikkoutumista. Lähellä muutuvaa maankäyttöä sijaitsevien arkeologisten kohteiden säilyminen voidaan varmistaa merkitsemällä ne selkeästi maastoon. Sähkönsiirtoreiteillä sijaitsevien kohteiden säilyminen on mahdollista turvata pylvässijoittelulla ja huolehtimalla siitä, että kohteet eivät jää sähköpylväiden harusten väliselle alueelle. Lisäksi suunnittelussa ja toteutuksessa tulee huomioida tuulivoimaloiden, tiestön ja sähkönsiirron lisäksi myös mahdollisten maa-aineksen ottojen, metsänhakkuiden, maan läjityspaikkojen sekä väliaikaisten nosto-, varastointi-, pysäköinti- ja työmaaparakkialueiden rakentamisen mahdolliset vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön ja kielteisten vaikutusten minimoiminen.

YVA-selostuksesta ei käy ilmi, miten VE2 voimalan 15 nostoalueen välittömään läheisyyteen sijoittuva kiinteä muinaisjäännost nro 28 (Udenniitunkangas 1000053244) tervahautaan suureksi arvioitua negatiivista vaikutusta voidaan lieventää ja onko se ylipäänsä mahdollista vaihtamatta tuulivoimalan paikkaa. Jos kiinteään muinaisjäännostukseen kajoamista ei voida välttää, oli sitten kysymys tuulivoimalan rakentamisesta tai mistä tahansa muuttuvasta maankäytöstä, käsitellään kajoaminen yleisiksi katsottavissa hankkeissa neuvottelumenettelyllä muinaismuistolain (295/1963) 13§:n mukaisesti. Neuvottelussa keskustellaan, onko muinaisjäännostukseen kohdistuva muuttuva maankäyttö mahdollista toteuttaa ja millä edellytyksillä. Jos on, niin yleensä edellytyksenä pidetään riittäviä arkeologisia tutkimuksia. Neuvottelu on suositeltavaa käydä kaavoitusprosessin yhteydessä, jolloin neuvottelutulos kirjataan kaava-asiakirjoihin. Museo pitää kuitenkin parempana vaihtoehtona tuulivoimalan paikan muuttamista niin, että muinaisjäännostuksen säilyminen ei vaarannu.

Havaintokohteet ja täydennysinventoinnin tarve

Museovirasto on tuonut kesän ja syksyn 2025 aikana muinaisjäänösrekisteriin ja museoverkon kartalle uuden tason *havaintokohteet*. Ne näkyvät museoverkon kartalla vihreinä palloina ja -alueina. Havaintokohteet on tunnistettu ja rajattu Maanmittauslaitoksen laser 5p ainestosta tehtyjen arkeologisten havaintojen perusteella. Kohteita ei ole tarkastettu maastossa arkeologin toimesta. Suurin osa havaintokohteista on Keski-Pohjanmaalla historiallisen ajan tervahautoja ja hiilimiiluja. Ajantasaisin tieto havaintokohteista löytyy kaikille avoimesta kulttuuriympäristön palveluikkunasta osoitteesta www.kyppi.fi sekä museoverkon kartalta osoitteesta <https://kartta.museoverkko.fi/> valitsemalla vasemmalta valikosta *KARTTATASOT* ja tästä *Arkeologinen kulttuuriperintö – Muinaisjäänösrekisteri*.

Hankealueelta on tiedossa viisi havaintokohdetta:

Valkiajärvenkangas 1000082018
Sianpesäkangas 1000081987
Halkosaari 1000082103
Pyöriäsaari 1000081954
Rytilampi 2 1000081941

Kyseiset havaintokohteet ovat mahdollisia historiallisen ajan tervahautoja. Vähintään 100 vuotta vanhat tervahaudat ja hiilimiilut luokitellaan Museoviraston laatiman Arkeologisen kulttuuriperinnön oppaan mukaan ohjeellisesti muinaismuistolain 295/1963 rauhoittamiksi kiinteiksi muinaisjäänöksiksi. Nykyisen ohjeistuksen mukaan tämä edellyttää kuitenkin kohteiden tarkastuksen maastossa arkeologin toimesta. Lisäksi tervahautojen läheisyydessä esiintyy toisinaan muitakin tervantuotantoon liittyviä jäänteitä, esim. kiukaita ja tervapirtinpohjia, jotka eivät useinkaan näy laserkeilausaineistossa.

Havaintokohteita ei voi merkitä kaavaan muinaismuistolain rauhoittamiksi kiinteiksi muinaisjäänöksiksi tai alueidenkäyttölain perusteella säilytettäväiksi muiksi kulttuuriperintökohteiksi, jos kohteita ei ole arkeologin toimesta niiksi todettu maastossa. Havaintokohteet antavat kuitenkin vahvan viitteen siitä, että kohteella voi olla arkeologista tai historiallista arvoa.

Alueidenkäyttölain mukaan kaavoituksen on perustuttava riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Näitä ovat mm. maisemaa, muinaisjäänöksiä, rakennuksia ja rakennuskulttuuria koskevat inventoinnit, joiden riittävyys ja ajantasaisuus tarkistetaan kaavoitusprosessin yhteydessä. Selvitykset tukevat myös lain edellyttämää kaavoituksen vaikutusten arviointia.

Näin ollen museo esittää arkeologista täydennysinventointia em. havaintokohteiden ja niiden lähiympäristöjen selvittämiseksi maastossa, jotta hankkeen mahdolliset vaikutukset näihin potentiaalsiin muinaisjäänöskohteisiin on mahdollista arvioida. Täydennysinventoinnista tehdyn raportin pohjalta kiinteiksi muinaisjäänöksiksi tai muiksi kulttuuriperintökohteiksi osoittautuvat havaintokohteet ja niihin mahdollisesti liittyvät muut rakenteet on sitten mahdollista huomioida hankesuunnitte-

lussa ja kaavassa asianmukaisilla merkinnöillä- ja määräyksillä sekä arvioida hankkeen vaikutukset niihin.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja –maisema

Rautajalan tuulivoimahankkeen hankealue on melko tasaista ja alavaa, pääasiassa metsäistä kangasmaata ja ojitettuja soita. Selkeinä yhtenäisinä alavina alueina erotuu Perhonjoen jokilaakso Vetelin ja Alavetelin välillä, Lestijokilaakso sekä rannikkoalue. Hankealueen läheisyyteen sijoittuu Ullavanjärvi, Isojärvi, Vissaveden tekojärvi, Halsuanjärvi ja Venetjoen tekojärvi. Lisäksi hankealueelle tai sen läheisyyteen sijoittuu pienempiä vesistöjä.

Hankealueelle sijoittuu yksi lomarakennus sekä muita rakennuksia. Alueen lähiympäristöön sijoittuu sekä loma- että asuinrakennuksia. Asutus on keskittynyt alle 2 km:n etäisyydelle tuulivoimaloista Ullavantien varteen ja Alikylään. Yli 9 km:n etäisyydelle sijoittuu Ullavanjärven maaseutuasutus.

Rautajalan hankkeesta on laadittu erillisliitteenä maisemavaikutusten arviointi, jonka tueksi on laadittu näkyvyysalueanalyysi, ja sen pohjalta on valittu kuvasovitteiden kuvauspisteet. Maisemaselvityksestä ilmenee, että vuonna 2024 tehdyt maastokäynnit keskittyivät hankkeen välittömään läheisyyteen ja lähivaikutusalueelle. Syn- teesinä on luotu eri luonteisia maisemakokonaisuuksia, miljöötyppejä, joihin on sisällytetty ne kulttuuriympäristön ja maiseman arvokohteet, joihin kohdistuu huomattavia maisemavaikutuksia. Näkyvyysalueanalyysistä ja havainnekuvia on laadittu paitsi Rautajalan hankkeesta myös yhteisvaikutuksista lähelle sijoittuvien muiden tuulivoimahankkeiden kanssa.

Maisemavaikutuksia on tarkasteltu etäisyysvyöhykkeittäin, joka pohjautuu Ympäristöministeriön ohjeistukseen (2024). Välitön vaikutusalue (0–2 km), lähivaikutusalue (2–9 km), ulompi vaikutusalue (9–20 km), kaukovaikutusalue (20–30 km), teoreettinen maksiminäkyvyysalue (30–40 km).

Keski-Pohjanmaan valtakunnallisesti merkittävistä rakennetun kulttuuriympäristön kohteista (RKY) välittömälle vaikutusalueelle sijoittuu Ullavan kirkko ja Vanha-Vion talo (etäisyys noin 2 km). Ulomalle vaikutusalueelle sijoittuu Kaustisen kirkonmäki. Kaukovaikutusalueelle sijoittuvat RKY-kohteista Vetelin kirkonseutu, Kälviän kirkonkylä, Klapurin taloryhmä, Mäkiraonmäen vanha asutus ja Kannuksen kirkko, Rasmusbackenin tienvarsiasutus ja kivinavetat, Halsuan kirkkotie ja kirkonseutu.

Erityislaki (kirkkolaki, laki rakennusperinnön suojelusta 498/2010) suojelluista kohteista Ullavan kirkko sijoittuu välittömälle vaikutusalueelle. Ulomalle vaikutusalueelle sijoittuvat Nikulan talli, Kaustisen kirkko ja Finnin talo. Kaukovaikutusalueelle sijoittuvat Vetelin kirkko, Toholammin kirkko, Kälviän kruununmakasiini, Kannuksen kirkko, Kannuksen työväentalo, Kälviän kirkko, Ala-Leppilampi, Halsuan kirkko ja Rasmuksen kivinavetta.

Keski-Pohjanmaan maakunnallisesti arvokkaista kohteista välittömälle vaikutusalueelle sijoittuu Ullavan Alikylä (etäisyys hankealueesta 1 km). Hankkeen lähivaikutusalueelle Keski-Pohjanmaalla sijoittuvat Jylhän (Köyhäjokivarren kulttuurimaisema) ja Ullavanjärven kulttuurimaisema. Ulommalle vaikutusalueelle sijoittuvat Tastulanjärvi (Köyhäjokivarren kulttuurimaisema), Perhonjokivarren kulttuurimaisema, Salonkylä, Hongistonjärvet ja Kälviänjoen kulttuurimaisema. Kaukovaikutusalueelle sijoittuvat Kannuksen keskustan kohteet, Lestijokivarren kulttuurimaisema, Härkänevan pika-asutus, Peltokorven kulttuurimaisema, Halsuan maisema-alue, Sokojan peltoaukea, Halsuanjärvi, Ruotsalon kyläalue, Leppilammen kylä, Marinkaisten ja Ala-viirteen välinen kulttuurimaisema ja Lohtajanjokilaakso ja Räyrinkijärvi.

Maisemavaikutusten selvitykseen on luotu seitsemän eri miljöötyyppiä: lähivaikutusalueelle (2–9 km) sijoittuvat Ullavantien kylämiljööt sekä Eteläisten suoalueiden miljöö. Ulommalle vaikutusalueelle (9–20 km) sijoittuvat Ullavanjärven miljöö, pohjoisten suoalueiden miljöö sekä eteläiset taajama- ja kylämiljööt. Kaukovaikutusalueelle (20–30 km) sijoittuvat kaukovaikutusalueen suo- ja järvimiljööt ja kaukovaikutusalueen taajama- ja kylämiljööt. Hankkeen maisemavaikutusten arviointi on tehty miljöötyypeittäin.

Maisemavaikutusten arvioinnissa todetaan, että suurimmat maisemavaikutukset kohdistuvan Alikylään, koska tuulivoimalat näkyvät hallitsevina maisemaelementteinä ja t peittävät laajasti Alikylän eteläistä horisonttia. Näin ollen kulttuurimaisemalle ominainen perinteinen asutus-, joki- ja viljelymaisema häiriintyy huomattavasti.

Rautajalan tuulivoima-alueen läheisyyteen sijoittuu useita tuulivoimahankkeita, joista lähimmäksi sijoittuvat Pihtinevan ja Akkalankankaan tuulivoimahankkeet. Alikylään edellä mainittujen ja Rautajalan tuulivoimaloiden yhteisvaikutukset muodostuvat erittäin suuriksi voimaloiden saartaessa aluetta monesta suunnasta.

Ullavan kirkonkylässä Rautajalan voimaloiden arvioidaan näkyvän hallitsevina elementteinä asutukseen, viljelyaukeille ja todennäköisesti RKY-kohteisiin Ullavan kirkko ja Vanha-Vion talo. Yhteisvaikutuksia Ullavan alueelle muodostuu, kun voimalat ympäröivät maisema-aluetta hallitsevina elementteinä. Rautajalan voimaloiden etäisyys Välikylään on pidempi, jolloin maisemavaikutusten arvioidaan olevan vähäisempiä.

Maisemavaikutukset maakunnallisesti arvokkaaseen Ullavanjärven kulttuurimaisemaan voimalat voivat näkyä selvästi ja ne sijoittuvat osaksi laajempaa maisemakokonaisuutta, mutta niiden ei arvioida vaikuttavan maiseman luonteeseen ja laatuun merkittävästi. Yhteisvaikutuksia muodostuu järven pohjoiseen horisonttiin Rautajalan, Pihtinevan ja Akkalankankaan voimaloista. Etelän suuntaan maisemavaikutuksia muodostuu Tuohimaa-Riutanmaan ja Länsi-Toholammin voimaloista. Voimaloiden suuri määrä kasvattaa järven maisemassa yhteisvaikutusten suuruutta.

Eteläisten suoalueiden miljöön luonnonmaisemaa tuulivoimalat muuttavat luonnonrauhan tunnelman häiriintyessä tuulivoimaloista. Yhteisvaikutuksia syntyy Pihti-

nevan ja Rautajalan hankkeista. Pohjoisten suoalueiden miljööseen voimaloiden arvioidaan muuttavan luonnonmaiseman visuaalisia ominaisuuksia ja tunnelmaa vähäisesti.

Eteläisiin taajama- ja kylämiljöihin keskeisiä näkymäalueita arvioidaan muodostuvan kylien peltoaukeille Köyhäjoelle, Kolaan, Vintturiin sekä erityisesti Perhonjokivarrelle pitkälle osuudelle. Vetelinjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaalle viljelymaisemalle muodostuu laaja-alaisempia näkymäalueita, mutta etäisyyden vuoksi vaikutusten arvioidaan olevan vähäisiä. Myös Vetelin valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (Vetelin kirkonseutu) kirkolle muodostuu osittain näkyvyyksiä. Voimat näkyvät maisemassa vähäisesti, mutta niiden ei arvioida muuttavan maiseman ominaispiirteitä olennaisesti.

Eteläisiin taajama- ja kylämiljöihin sijoittuu maakunnallisesti arvokkaat Jylhän (Köyhäjokivarren kulttuurimaisema), Tastulanjärven (Köyhäjokivarren kulttuurimaisema), Perhonjokivarren sekä Salonkylän kulttuurimaisemat, joille muodostuu osittaista näkyvyyttä, mutta kasvillisuuden ja maastonmuotojen peitteisyyden vuoksi maisemamuutosten arvioidaan olevan vähäisiä.

Yhteisvaikutuksia syntyy Pihtinevan, Akkalankankaan ja Rautajalan tuulivoimaloista, sillä ne muodostavat laajan voimalakokonaisuuden pohjoisen ja koillisen suuntaan. Maastonmuodot ja muut näkymäesteet estävät voimaloiden samanaikaista näkymistä, ja sen takia vaikutusten arvioidaan olevan vähäisiä.

Kaukovaikutusalueen suo- ja järvimiljöössä sijaitseviin kulttuuriympäristön ja maiseman valtakunnallisiin ja maakunnallisiin arvoalueisiin (Halsuan kirkkotie ja kirkonseutu, Halsuan maisema-alue, Halsuan järvi) Rautajalan voimaloiden arvioidaan näkyvän vähäisesti eikä niihin näin ollen arvioida kohdistuvan merkittäviä maisemavaikutuksia. Yhteisvaikutusten osalta maisemavaikutusten arvioinnissa todetaan olevan epävarmuutta. Arvioinnissa todetaan, että Tuohimaa-Riutanmaan ja Kairinevan hankkeiden muodostavan vähäisiä kielteisiä yhteisvaikutuksia Rautajalan hanketta enemmän.

Kaukovaikutusalueen taajama- ja kylämiljöisiin ja valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaisiin kulttuuriympäristöihin ja maisema-alueisiin (Kälviän kirkonkylä, Kälviänjoen kulttuurimaisema, Peltokorpi, Lestijokilaakson kulttuurimaisema, Mäki- raonmäen vanha asutus ja Kannuksen kirkko, Lestijokivarren kulttuurimaisema, Kannuksen keskustan kohteet, Härkänevan pika-asutus) vähäisiä näkymäalueita, mutta etäisyyksien vuoksi näkymät eivät ole maisemassa hallitsevia. Lestijokilaakson kulttuurimaisema-alueelle (VAMA) näkymäalueita arvioidaan muodostuvan selkeästi, mutta etäisyyden takia arvioidaan, ettei Rautajalan voimat ole hallitsevia maisemassa.

Kaukovaikutusalueen yhteisvaikutusten osalta maisemavaikutusten arvioinnissa todetaan olevan epävarmuutta. Arvioinnissa todetaan Kuuronkallion, Pitkälehdon, Länsi-Toholammin, Tuohimaa-Riutanmaan, Akkalankankaan sekä Pihtinevan hankkeiden muodostavan suurempia maisemavaikutuksia kuin Rautajalka.

Pimeän ajan maisemavaikutukset arvioidaan maisemavaikutusten arvioinnissa yhdenmukaisiksi valoisan ajan maisemavaikutuksien kanssa. Lentoestevalojen valaistus korostaa tuulivoimaloiden asemaa alueille, joilla ei ole muita valonlähteitä.

Sähkönsiirron reittivaihtoehtoja on yksi. Sähkönsiirto toteutetaan joko 15,7 km pitkänä 400 kV tai 110 kV linjana ja se liittyy Fingridin uuteen Jylkkä-Alajärvi-voimajohtoon Toholammin sähköasemalla. Reitin tarkastelualueelle sijoittuu valtakunnallisesti merkittävä Ullavan kirkko ja Vanhan-Vion talo (RKY, kirkkolaki) sekä maakunnallisesti arvokas Hongistonjärvet Toholammilla. Maisemavaikutusten arvioinnissa todetaan, että puusto ja taajama-alueen rakennukset estävät näkymien muodostumisen kohteisiin. Sähkönsiirron yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden sähkönsiirto-reittien kanssa ei muodostu, sillä Rautajalan voimalinja kulkee erillään muista sähkönsiirtoreiteistä. Arvioinnissa kuitenkin todetaan, että muiden tuulivoimahankkeiden sähkönsiirtoreittien sijoittuminen aiheuttaa epävarmuutta yhteisvaikutusten arviointiin. Yhteisvaikutusten keskeisimmät vaikutukset arvioidaan muodostuvan Pihtinevan ja Akkalankankaan hankkeiden sähkönsiirtoreiteistä.

Rautajalan tuulivoimahankkeen ympäristössä on myös useita kaivoslain mukaisia hakemuksia ja voimassa olevia lupia. Keliber Oy:n Syväjärven ja Rapasaaren kaivohankkeet rajautuvat hankealueen eteläosaan. Todettakoon, ettei maisemavaikutusten arvioinnissa oltu arvioitu yhteisvaikutuksia kaivoshankkeiden kanssa. Muutoin maisemavaikutusten arvioinnissa oli hyvin tuotu esiin muun muassa tuulivoimarakentamisen vaikutukset eri miljööalueisiin ja kulttuuriympäristön ja maiseman arvo-kohteisiin.

Maisemavaikutusten arvioinnin päätuloksina todetaan, että Rautajalan tuulivoimahankkeen vaikutukset ovat sekä maiseman että kulttuuriympäristön osalta molemmissa toteutusvaihtoehdoissa merkittävyydeltään kielteiset ja suuret. Yhteisvaikutusten arvioidaan merkitykseltään olevan erittäin kielteisiä ja suuria. Suurimmat kielteiset maisemavaikutukset kohdistuvat vaihtoehdoista riippumatta Ullavantien kylä-miljööseen ja Eteläisten suoalueiden miljööseen.

Maisemavaikutusten lieventämismenetelmäksi on esitetty voimaloiden poistamista asutuksen ja kulttuuriympäristön arvokohteiden läheisyydestä. Museon näkemys on, että Rautajalan tuulivoimahankkeen maisemavaikutuksia ja etenkin yhteisvaikutuksia muiden tuulivoimahankkeiden kanssa voidaan lieventää ainoastaan vähäisemmillä voimalamäärillä sekä huolellisella sijoittelusuunnittelulla yhteisvaikutukset huomioiden. Edellä mainitusta syystä museon näkemyksen mukaan hanke tulisi toteuttaa vaihtoehdon VE2 mukaisesti tai siitäkin edelleen vähemmällä voimalamäärällä.

Museon näkemyksen mukaan Rautajalan ja sen läheisyyteen sijoittuvat muut tuulivoimahankkeet muuttavat yhteisvaikutuksiltaan olemassa olevan rakennetun kulttuuriympäristön ja -maiseman luonnetta ja arvoja heikentäen etenkin lähivaikutusalueen ja ulomman vaikutusalueen maiseman sietokykyä. Edellä mainitusta syystä toteuttamiskelpoiset tuulivoimahankkeet tulee museon näkemyksen mukaan ratkaista maakuntakaavoituksen yhteydessä.

Jos alueen muuttuvan maankäytön suunnitteluun tulee muutoksia, on suunnitelmista oltava hyvissä ajoin yhteydessä alueelliseen vastuumuseoon.

Kaavan jatkovalmisteluaineistot pyydetään toimittamaan K.H. Renlundin museoon lausuttavaksi osoitteeseen: museo.lausunnot@kokkola.fi

A blue ink signature, appearing to be 'P. Järvelä', written in a cursive style.

Pirkko Järvelä
maakunta-amanuenssi

A blue ink signature, appearing to be 'L. Skantsi', written in a cursive style.

Lauri Skantsi
arkeologi

Tiedoksi Museovirasto

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Karl Mikael Hansson Nordström	Telia	13.07.2026 12:16:43 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (6 sivua)

Lupa- ja valvontavirasto

PL 20

13035 LVV

kirjaamo@lvv.fi

Viite: LVV-U/23030/2026

Metsähallituksen lausunto Rautajalan tuulivoimahankkeen YVA-selostuksesta

Lupa- ja valvontavirastoa on kuuluttanut Rautajalan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksen (YVA-selostus). YVA-menettelyssä tarkastellaan nollavaihtoehtoon (VE0) lisäksi kahta hankevaihtoehtoa, joissa alueelle toteutetaan 30 (VE1) tai 20 (VE2) tuulivoimalaa. Sähkönsiirron osalta YVA-menettelyssä arvioidaan yhtä reittivaihtoehtoa, jossa tuulivoimalat liitetään 400 kV ilmajohdolla Jylkkä-Alajärvi-voimajohtoon Toholammille toteutettavalla sähköasemalla. Arvioitavan ilmajohdon pituus on 15,7 km. Hankkeesta vastaava on Prokon Wind Energy Finland Oy.

Metsähallitus lausuu YVA-ohjelmasta valtion maa- ja vesialueiden hallinnoijana sekä valtion luonnonsuojelualueiden ja suojeluun varattujen alueiden hoidon ja käytön suunnittelusta vastaavana sekä tiettyjen lajien kannan seurannasta vastaavana viranomaisena.

Metsähallitus on hankkeen YVA-ohjelmasta antamassaan lausunnossa (MH 277/2024, päiväys 17.6.2024) korostanut luontovaikutusten sekä luonnonsuojelu- ja Natura-alueisiin kohdistuvien vaikutusten arviointia. Rautajalan tuulivoima-alue sijoittuu Keliberin litiumkaivosalueen välittömään läheisyyteen, minkä vuoksi Metsähallitus on korostanut tuuli- ja kaivoshankkeiden yhteisvaikutusten arviointia Vionnevan luonnonsuojelu- ja Natura-alueen osalta. Metsähallitus on lisäksi todennut, että salassa pidettävän petolinnun osalta YVA-selostuksessa on todennäköisesti tarpeen suunnitella lievennyskeinoja merkittävien vaikutusten ehkäisemiseksi.

Metsähallitus on tutustunut ympäristövaikutusten arviointiselostukseen ja toteaa siitä lausuntonaan seuraavaa:

Arvioidussa hankkeessa on kysymys maatuulivoimahankkeen toteuttamisesta Ullavan lounaispuolelle sijoittuvalle, pääosin rakentamattomalle metsä- ja suoalueelle.

Suunnitellulle tuotantoalueelle ei sijoitu Metsähallituksen hallinnassa olevia kiinteistöjä lukuun ottamatta tuotantoalueen kaakkoisosiin rajautuvaa Vionnevan luonnonsuojelualuetta (272-891-1-8). Suunnitellun sähkönsiirtoreitin alueelle sijoittuu lisäksi useita Metsähallituksen liiketoimintojen hallinnassa olevia kiinteistöjä (mm. 272-418-1-26, 272-418-1-24 ja 272-419-6-6).

Suunniteltu tuulivoima-alue sijoittuu kolmen valtion luonnonsuojelualueen, Vionnevan, Kiimanen-Ison Köyrisen ja Lähdenen, väliin. Luonnonsuojelualueet ovat pääasiassa Keski-Pohjanmaan alueelle ominaisia suoalueita ja niiden suojeluarvot liittyvät suoluontotyyppisiin ja soille ominaiseen lajistoon (mm. linnut, metsäpeura).

Metsähallitus lausuu YVA-selostuksesta erityisesti hallinnassaan olevien luonnonsuojelu- ja Natura-alueiden sekä omien vastuulajiensa (tietty uhanalaiset petolinnut, metsäpeura) osalta.

Vaikutukset Vionnevan luonnonsuojelu- ja Natura-alueeseen

Vionnevan luonnonsuojelualue rajautuu pieneltä osin suunnitellulle tuotantoalueelle. Lähimmät tuulivoimalat sijoittuvat 500–600 metrin (VE1) ja 2,5 km (VE2) päähän suojelualueesta. Hankkeen vaikutuksista Vionnevan Natura-alueeseen (FI1000019, SAC/SPA) on laadittu luonnonsuojelulain mukainen Natura-arviointi osana YVA-menettelyä. Metsähallitus lausuu hankkeen vaikutuksista Vionnevan luonnonsuojelu- ja Natura-alueeseen yksityiskohtaisesti Vionnevan Natura-arvioinnista antamassaan lausunnossa sekä tämän lausunnon liitteessä 1, jossa tarkastellaan hankkeen vaikutuksia alueella esiintyviin, salassa pidettäviin lajeihin. Liite toimitetaan vain viranomaiskäyttöön.

Metsähallitus pitää YVA-selostuksen ja Natura-arvioinnin puutteena sitä, ettei arvioinnissa huomioida riittävällä tavalla Vionnevan luonnonsuojelu- ja Natura-alueen välittömään läheisyyteen sijoittuvien Keliberin litiumkaivos- (ml. Hoikkanevan loppusijoitusalue) ja Fingrid Oyj:n Alajärvi-Jylkkä voimajohtohankkeiden yhteisvaikutuksia suunnitellun tuulivoimahankkeen kanssa. Metsähallitus huomauttaa, että erityisesti litiumkaivoshankkeelta on jo YVA-selostuksen nollavaihtoehtoon (VE0) mukaisessa tilanteessa edellytetty lieventäviä toimenpiteitä Vionnevan Natura-alueen suojeluperusteena olevaan linnustoon kohdistuvien, merkittävien vaikutusten välttämiseksi.

Vaikutukset Lähdenevan luonnonsuojelualue- ja Natura-alueeseen

Lähdenevan valtion luonnonsuojelualue rajautuu noin 3,5 km päähän suunnitellun tuotantoalueen luoteispuolelle. Lähimmät tuulivoimalat sijoittuvat molemmissa vaihtoehdossa (VE1, VE2) 4–5 km päähän suojelualueesta. Hankkeen vaikutuksista Lähdenevan Natura-alueeseen (FI1000036, SAC/SPA) on laadittu luonnonsuojelulain mukainen Natura-arviointi osana YVA-menettelyä. Metsähallitus lausuu hankkeen vaikutuksista Lähdenevan alueeseen yksityiskohtaisesti Lähdenevan Natura-arvioinnista antamassaan lausunnossa.

Metsähallitus katsoo, ettei Rautajalan hankkeella ole todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin tai lajeihin. Suunnitellun tuulivoimahankkeen jatkosuunnittelussa tulee kuitenkin kiinnittää huomioita ekologisten yhteyksien turvaamiseen muut alueelle suunnitellut tuulivoimahankkeet ja niiden sähkönsiirtoreitit huomioiden. Lähdenevan luonnonsuojelualueen ympäristöön suunnitellaan samanaikaisesti useita tuulivoimahankkeita, joista erityisesti Pihtinevan hankkeella (EPOELY/2583/2022) on todettu olevan merkittäviä vaikutuksia alueen linnustoon. Metsähallitus katsoo, että hankkeiden jatkosuunnittelussa tulee varmistua siitä, että luonnonsuojelualueen ympärille jää riittävästi rakentamattomia alueita, jotka toimivat edelleen ekologisina yhteyksinä mm. alueella esiintyvän linnuston sekä metsäpeuran kannalta.

Vaikutukset Kiimanevan-Ison Köyrisennevan luonnonsuojelualueeseen

Kiimanevan-Ison Köyrisennevan luonnonsuojelualue rajautuu noin 1 km päähän suunnitellun tuotantoalueen luoteispuolelle. Lähimmät tuulivoimalat sijoittuvat molemmissa vaihtoehdossa (VE1, VE2) 2–3 km päähän suojelualueesta. YVA-selostuksen (kpl 9.6.2) mukaan ei ylitä luonnonsuojelualueella 35 dB melutasoa, eikä vaikutuksia alueeseen arvioida aiheutuvan.

Metsähallitus huomauttaa, että vaikka hanke sijoittuu kokonaisuudessaan luonnonsuojelualueen ulkopuolelle, tulee hanke toteutuessaan lisäämään ihmistoimintaa ja siitä aiheutuvia häiriötekijöitä luonnonsuojelualueen välittömässä läheisyydessä. Metsähallitus katsoo, että häiriötekijöillä voi olla vaikutusta erityisesti alueella esiintyvää suo- ja kosteikkolajistoon, jonka on todettu Pihtinevan tuulivoimahankkeen linnustoselvityksessä (Ramboll Finland Oy, 31.3.2025) olevan monimuotoinen

Rautajalan tuulivoimahankkeen lisäksi Kiimanevan-Ison Köyrisennevan luonnonsuojelualueen pohjoispuolelle suunnitellaan laajaa Pihtinevan tuulivoimahanketta. Toteutuessaan hankkeet voivat ympäröidä luonnonsuojelualueen laajasti sen pohjois- ja itäpuolelta. Metsähallitus katsoo, että hankkeiden jatkosuunnittelussa tulee varmistua siitä, että luonnonsuojelualueen ympärille jää riittävästi rakentamattomia alueita, jotka toimivat edelleen ekologisina yhteyksinä mm. alueella esiintyvän linnuston sekä metsäpeuran kannalta.

Vaikutukset salassa pidettäviin petolintulajeihin

Rautajalan tuotantoalueen sekä ulkoisen sähkönsiirtoreitin läheisyyteen sijoittuu kolmen salassa pidettävän lajin reviireitä. Kaikki em. lajit ovat herkkiä ihmistoiminnan lisääntymiselle, minkä vuoksi tuulivoimarakentaminen ja siitä aiheutuva häiriövaikutusten lisääntyminen kasvattaa riskiä reviirien autioitumiselle. Lisäksi tuulivoimahanke voi heikentää reviirin elinkelpoisuutta mm. lisääntyvien törmäysriskien, saalistusalueiden heikkenemisen sekä este- ja välttelyvaikutusten kautta.

Metsähallitus katsoo, ettei merkittäviä vaikutuksia ole mahdollista yhden salassa pidettävän lajin (Salassa pidettävä laji 1) osalta sulkea pois kummankaan tuotantoaluevaihtoehdon (VE1, VE2) osalta. Metsähallitus katsoo, ettei arvioinnissa huomioida riittävällä tavalla lajin reviirille jo nollavaihtoehdon (VE0) mukaisessa tilanteessa suunniteltuja hankkeita, erityisesti Keliberin litiumkaivos- ja Fingrid Oyj:n Alajärvi-Jylkkä voimajohtohankkeet, ja näiden heikentäviä vaikutusta reviirin elinkelpoisuuteen. Metsähallitus katsoo, että myös lieventävät toimenpiteet on mahdollista suunnitella vasta, kun arvioinnissa huomioidaan kattavasti kaikki alueelle suunnitellut hankkeet.

Metsähallitus lausuu hankkeen vaikutuksista salassa pidettäviin lajeihin yksityiskohtaisesti lausunnon liitteessä 1 (liite toimitetaan viranomaiskäyttöön).

Vaikutukset metsäpeuraan

Metsähallitus toteaa, että metsäpeura on nykyisin suojeluperusteena tuotantoalueen pohjoispuolelle sijoittuvalla Etelänevan-Viitasalonnevan-Seljäsennevan Natura-alueella (FI1000026, SAC). Lajia on kuitenkin esitetty lisättäväksi suojeluperusteeksi Vionnevan (FI1000019, SAC/SPA), Lähdenevan (FI1000036, SAC/SPA) ja Ritaneva-Vipusalonneva-Märsynnevan Natura-alueille (FI1000014, SAC/SPA). Metsähallituksella ei ole tiedossa, milloin mahdolliset Natura-tietokantapäivitykset tullaan tekemään.

Metsäpeuran esiintymistä suunnitellulla tuulivoima-alueella kartoitettiin hankkeen muiden luontoselvitysten yhteydessä, minkä lisäksi lajin esiintymistä kuvataan YVA-selostuksessa (kpl 7.2.6) olemassa olevien paikkatietoaineistojen perusteella. Hankkeessa toteutettujen luontoselvitysten yhteydessä tuotantoalueella ja hankkeen sähkönsiirtoreitillä tehtiin useita havaintoja metsäpeurasta. YVA-selostuksen mukaan tuotantoalue sekä sähkönsiirtoreitti sijoittuvat osin metsäpeuran talvi- ja kesäajan elinympäristöille sekä kokonaisuudessaan metsäpeuran vaellusalueelle.

Metsähallitus katsoo, että YVA-selostuksessa esitetty kuvaus metsäpeuran esiintymisestä vastaa Metsähallituksen näkemystä lajin esiintymisestä alueella. Muun muassa olemassa oleva pantapeura-aineisto viittaa metsäpeurojen hyödyntävän jo nykyisin säännöllisesti Vionnevan pohjois- ja luoteispuolelle sijoittuvia metsä- ja suoalueita. Lisäksi mm. Kiimanevan-Iso Köyrisennevan sekä Lähdenevan-Valkianevan suoalueilta tehtiin Pihtinevan tuulivoimahankkeen metsäpeuraselvityksessä (Ramboll Finland Oy, 28.1.2025) runsaasti havaintoja metsäpeurasta, mikä viittaa lajien säännölliseen esiintymiseen em. suoalueilla.

YVA-selostuksen (kpl 7.6.6) mukaan hankkeen rakentamisen ja toiminnan aikaiset vaikutukset metsäpeuraan arvioidaan suuriksi mm. hankkeesta aiheutuvien häiriövaikutusten, lajille sopivien elinympäristöjen ja kulkuyhteyksien heikentymisen sekä lisääntyvän saalistuksen vuoksi. Vaikutukset arvioidaan olevan mahdollista lieventää kohtalaisiksi varmistamalla yhteissuunnittelulla ekologisen verkoston toimivuus, jotta alueella säilyy metsäpeuralle sopivia ekologisia yhteyksiä, sekä ajoittamalla rakentaminen metsäpeuran kannalta häiriöherkimpien ajankohtien (erityisesti vasomisaika) ulkopuolelle.

Metsähallitus katsoo, että arvio suurista metsäpeuravaikutuksista on hankkeen metsäpeuraselvitys sekä alueen sijainti huomioiden perusteltu. Kuten YVA-selostuksesta (kpl 3.1) käy ilmi, alueelle on suunnitteilla samanaikaisesti useita laaja-alaisia tuulivoimahankkeita (Rautajalan lisäksi mm. Pihtineva, Akkalankangas ja Tuohimaa-Riutanmaa), jotka tulevat hankkeiden sähkönsiirtoreitit huomioiden muuttamaan laajasti alueen nykyisin yhtenäisiä metsä- ja suoalueita. Metsähallitus katsoo, että yhteisvaikutusten lieventämiseksi alueella olisi tarpeen toteuttaa yleisempää viherverkoston ja metsäpeuran kannalta potentiaalisten elinympäristöjen tarkastelua, jolla turvataan metsäpeuran kannalta merkittävien, yhtenäisten suo- ja metsäalueiden säilyminen.

Metsähallitus katsoo lisäksi, että suunniteltu tuulivoimahanke tulee todennäköisesti vaikuttamaan metsäpeuran mahdolliseen vasomiseen Vionnevan Natura-alueella,

johon metsäpeuraa on esitetty suojeluperusteeksi ja joka rajautuu välittömästi tuotantoalueen kaakkoispuolelle.

Lausunnon valmistelusta on vastannut maankäytön erityisasiantuntija Asko Ijäs Metsähallituksen luontopalveluista.

Turussa 13.7.2026

Mikael Nordström

Asiointijohtaja

Metsähallitus, luontopalvelut

Liitteet: 1) Metsähallituksen lausunto Rautajalan tuulivoimahankkeen YVA-selostuksesta ja laadituista Natura-arvioinneista (salassa pidettävät lajit)

Tiedoksi Metsähallitus

Tiedoksi saatettavat asiat

Kh 08.06.2026 § 129

1. Toholammin kunta, Yhteistoimintaelimen pöytäkirja 11.5.2026
2. Toholammin kunta, Nuorisovaltuuston pöytäkirja 19.5.2026
3. Lausuntopyyntö: Rautajalan tuulivoimahanke (Kokkola–Toholampi), YVA-selostus.
4. Lausuntopyyntö: Pikku Kivinevan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen YVA-ohjelma.
5. Lausuntopyyntö: Hallituksen esitys eduskunnalle ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi.
6. Lausuntopyyntö: Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi jätelain muuttamisesta.
7. Lausuntopyyntö: Louhosalueiden OYK ja rikastamon AK.
8. Lausuntopyyntö: Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi toimeentulotuen tarpeellisen suuruisten asumismenojen määrästä annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n ja liitteen muuttamisesta.
9. Lausuntopyyntö: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi.
10. Lausuntopyyntö: Keski-Pohjanmaan kaivannaisalan teemaohjelma 2030.
11. Lausuntopyyntö: Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi yleistukilain voimaantulosäännöksen muuttamisesta.

Kaupanhavvistajien tiedoksi antamat kiinteistönluovutusilmoitukset 13.5.-2.6.2026 toteutuneissa kiinteistökaupoissa, joihin kunnalla on etuostolain mukainen etuosto-oikeus.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Niemelä Juho

Päätösehdotus

Kunnanhallitus merkitsee asiat tiedoksi ja samalla toteaa, ettei ole lausuttavaa kohdissa 3.-11. Kunnanhallitus ei käytä etuosto-oikeutta kiinteistöasioissa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Otteen oikeaksi todistaa

12.06.2026

Tämä asiakirja on järjestelmäallekirjoitettu sähköisesti.

Marita Ranta
toimistosihteeri

Päätös on viety nähtäväksi kunnan verkkosivuille 12.6.2026

Päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi sähköpostilla 12.6.2026

Toholammin kunta

Ote pöytäkirjasta

Kunnanhallitus

§ 129

08.06.2026

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 129

Muutoksenhakukielto

Päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.